ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2012

Vyhlásené: 7. 12. 2012 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

377

NARIADENIE VLÁDY

Slovenskej republiky

zo 14. novembra 2012,

ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely

Vláda Slovenskej republiky podľa § 2 ods. 1 písm. k) zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky v znení zákona č. 207/2002 Z. z. nariaďuje:

§ 1
Predmet úpravy

(1) Týmto nariadením vlády sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely.

(2) Týmto nariadením vlády sa ustanovujú pravidlá pre

a) nahradenie a obmedzenie používania zvierat v postupoch a zlepšenie chovu, umiestnenie zvierat, starostlivosť o ne a ich používanie v postupoch,

b) pôvod, chov a označovanie zvierat, starostlivosť o zvieratá, ich umiestnenie a ich usmrcovanie,

c) činnosť chovateľa, dodávateľa a užívateľa,

d) hodnotenie a schvaľovanie projektov, ktoré zahŕňajú používanie zvierat v postupoch.

(3) Toto nariadenie vlády sa vzťahuje na zvieratá, ktoré sa používajú alebo sa plánujú používať v postupoch alebo sa osobitne chovajú tak, aby sa ich orgány a tkanivá mohli použiť na vedecké účely.

(4) Toto nariadenie vlády sa vzťahuje na zvieratá podľa odseku 3 dovtedy, kým nebudú zvieratá usmrtené alebo vrátené do domácej starostlivosti, vhodného prirodzeného prostredia alebo chovného systému.

(5) Toto nariadenie vlády sa vzťahuje aj na prípady, ak sa účinne použijú anestetiká, analgetiká alebo iné metódy na odstránenie bolesti, utrpenia, strachu alebo trvalého poškodenia zvieraťa.

(6) Toto nariadenie vlády sa vzťahuje na živé

a) stavovce vrátane

1. samostatne sa vyživujúcich larválnych foriem a

2. plodových foriem cicavcov od poslednej tretiny ich normálneho vývinu,

b) hlavonožce.

(7) Toto nariadenie vlády sa vzťahuje na zvieratá používané v postupoch, ktoré sú v skoršom štádiu vývinu, ako je štádium uvedené v odseku 6 písm. a), ak sa má zvieraťu umožniť žiť po dosiahnutí tohto štádia vývinu a je pravdepodobné, že bude v dôsledku vykonaných postupov cítiť bolesť, utrpenie, strach alebo bude mať trvalé poškodenie po tom, ako dosiahne toto štádium vývinu.

(8) Toto nariadenie vlády sa nevzťahuje na

a) nepokusné poľnohospodárske postupy,

b) nepokusné klinické veterinárne postupy,

c) veterinárne klinické skúšky, ktoré sa vyžadujú na vydanie povolenia na uvedenie veterinárneho lieku na trh,

d) postupy vykonávané na účely uznaného chovu hospodárskych zvierat,

e) úkony vykonávané na účely prvotnej identifikácie zvieraťa,

f) postupy, pri ktorých nie je pravdepodobné, že by spôsobili rovnakú alebo väčšiu bolesť, utrpenie, strach alebo trvalé poškodenie ako vpichnutie ihly v súlade so správnou veterinárnou praxou.

§ 2
Základné ustanovenia

Na účely tohto nariadenia vlády sa rozumie

a) postupom akékoľvek invazívne alebo neinvazívne použitie zvieraťa na pokusné alebo iné vedecké účely so známym alebo s neznámym výsledkom alebo na vzdelávacie účely, ktoré môžu zvieraťu spôsobiť rovnakú alebo väčšiu bolesť, utrpenie, strach alebo trvalé poškodenie ako vpichnutie ihly v súlade so správnou veterinárnou praxou; je ním aj činnosť, ktorá má viesť alebo by mohla viesť k narodeniu alebo vyliahnutiu zvieraťa alebo k vytvoreniu a zachovaniu geneticky modifikovanej línie zvierat v takýchto podmienkach, okrem usmrcovania zvierat výlučne na účely použitia ich orgánov a tkanív,

b) projektom program práce, ktorá má definovaný vedecký cieľ a zahŕňa jeden alebo viac postupov,

c) zariadením objekt, budova, skupina budov alebo iné priestory a môže zahŕňať miesto, ktoré nie je úplne uzavreté alebo kryté, ako aj prenosné vybavenie,

d) chovateľom osoba, ktorá chová zvieratá uvedené v prílohe č. 1 na účely ich použitia v postupoch alebo použitia ich tkanív alebo orgánov na vedecké účely alebo ktorá chová iné zvieratá primárne na tieto účely, či už na účely zisku, alebo nie,

e) dodávateľom osoba okrem chovateľa, ktorá dodáva zvieratá na účely ich použitia v postupoch alebo použitia ich tkanív alebo orgánov na vedecké účely, či už na účely zisku, alebo nie,

f) užívateľom osoba, ktorá používa zvieratá v postupoch, či už na účely zisku, alebo nie,

g) zhoršeným klinickým stavom zníženie normálnej fyzickej alebo psychickej schopnosti človeka fungovať.

§ 3
Zásada nahradenia, obmedzenia a zjemnenia

(1) Ak je to možné, namiesto postupu sa vždy použije vedecky uspokojivá metóda alebo stratégia testovania, ktorá si nevyžaduje použitie živých zvierat.

(2) Projekt je nevyhnutné naplánovať s obmedzením počtu zvierat na najnižší počet tak, aby nebol ohrozený cieľ projektu.

(3) Chov zvierat, ich umiestnenie a starostlivosť o ne je nevyhnuté zlepšiť a zjemniť metódy

používané v postupoch, pričom sa odstráni alebo obmedzí na najnižšiu mieru bolesť, utrpenie, strach alebo trvalé poškodenie zvierat.

(4) Pri výbere metód používaných v postupoch sa prihliada na požiadavky ustanovené v § 12.

§ 4
Účel postupu

Postupy sa môžu vykonávať iba na účely

a) základného výskumu,

b) translačného alebo aplikovaného výskumu s cieľom

1. zabránenia, prevencie, diagnostiky alebo liečby chorôb, poškodenia zdravia alebo iných neprirodzených stavov človeka, zvierat alebo rastlín alebo ich účinkov na človeka, zvieratá alebo rastliny,
2. posúdenia, zistenia, regulácie alebo zmeny fyziologického stavu človeka, zvierat alebo rastlín,
3. dobrých životných podmienok zvierat a zlepšenia podmienok produkcie zvierat chovaných na poľnohospodárske účely,

c) dosiahnutia ktoréhokoľvek z cieľov uvedených v písmene b) pri vývoji, výrobe alebo testovaní kvality, účinnosti a bezpečnosti liekov, potravín, krmív a iných látok alebo výrobkov,

d) ochrany životného prostredia v záujme zdravia alebo dobrých životných podmienok človeka alebo zvierat,

e) výskumu zameraného na ochranu druhov,

f) vysokoškolského vzdelávania alebo odborného vzdelávania na účely získania, udržania si alebo zlepšenia zručností potrebných na výkon povolania,

g) súdneho vyšetrovania.

§ 5
Spôsoby usmrcovania

(1) Zvieratá sa môžu usmrcovať len s najmenšou mierou bolesti, utrpenia a strachu.

(2) Zvieratá môže usmrcovať len osoba spôsobilá podľa § 22 v zariadení chovateľa, dodávateľa alebo užívateľa. Spôsobilá osoba môže usmrtiť zviera aj mimo zariadenia užívateľa, ak sa postup vykonáva mimo zariadenia užívateľa.

(3) Ak ide o zvieratá podľa prílohy č. 2, použije sa primeraný spôsob usmrcovania podľa tejto prílohy.

(4) Iný spôsob usmrcovania zvierat ako v odseku 3 možno použiť po schválení orgánom veterinárnej správy,[1]) ak sa

a) tento spôsob na základe vedeckého odôvodnenia považuje za aspoň rovnako humánny alebo

b) na základe vedeckého odôvodnenia nedá účel postupu dosiahnuť použitím spôsobu usmrcovania uvedeného v prílohe č. 2.

(5) Ustanovenia odsekov 2 a 3 sa neuplatňujú, ak je zviera potrebné usmrtiť za núdzových okolností z dôvodu dobrých životných podmienok zvierat, verejného zdravia, verejnej bezpečnosti, zdravia zvierat alebo ochrany životného prostredia.

§ 6
Ohrozené druhy

(1) Jedinec ohrozeného druhu uvedeného v osobitnom predpise,[2]) na ktorého sa nevzťahuje

osobitný predpis,[3]) sa v postupoch nesmie používať okrem postupov, ktoré spĺňajú tieto podmienky:

a) postup má jeden z účelov uvedených v § 4 písm. b) prvom bode, písmene c) alebo písmene e) a

b) na tento účel existuje vedecké odôvodnenie, že účel postupu sa nedá dosiahnuť použitím jedinca iného druhu ako toho, ktorý je uvedený v prílohe č. 1, a sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu.[4])

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na primáty.

§ 7
Primáty

(1) Primáty sa v postupoch nepoužívajú okrem tých postupov, ktoré spĺňajú tieto podmienky:

a) postup má jeden z účelov uvedených v

1. § 4 písm. b) prvom bode alebo § 4 písm. c) a vykonáva sa s cieľom predísť zhoršeniu klinického stavu u človeka alebo vzniku potenciálne život ohrozujúceho klinického stavu u človeka a takýto klinický stav diagnostikovať alebo liečiť alebo
2. § 4 písm. a) alebo § 4 písm. e) a

b) na tento účel existuje vedecké zdôvodnenie, že účel postupu sa nedá dosiahnuť použitím iných druhov, ako sú primáty.

(2) Druhy primátov uvedené v osobitnom predpise,[2]) na ktoré sa nevzťahuje osobitný predpis,[3]) sa v postupoch nesmú používať okrem tých postupov, ktoré spĺňajú tieto podmienky:

a) postup má jeden z účelov uvedených v

1. § 4 písm. b) prvom bode alebo § 4 písm. c) a vykonáva sa s cieľom predísť zhoršeniu klinického stavu u človeka alebo vzniku potenciálne život ohrozujúceho klinického stavu u človeka a takýto klinický stav diagnostikovať alebo liečiť alebo
2. § 4 písm. e) a

b) na tento účel existuje vedecké odôvodnenie, že účel postupu sa nedá dosiahnuť použitím jedinca iného druhu, ako sú primáty, ani použitím druhu, ktorý nie je uvedený v osobitnom predpise,[2]) a sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu.[4])

(3) Ľudoopice sa v postupoch nepoužívajú.

§ 8
Zvieratá odchytené z voľnej prírody

(1) Zvieratá odchytené z voľnej prírody sa v postupoch nepoužívajú.

(2) Na základe vedeckého odôvodnenia môže orgán veterinárnej správy povoliť[5]) použitie zvieraťa uvedeného v odseku 1, ak sa účel postupu nedá dosiahnuť použitím zvieraťa, ktoré bolo chované na použitie v postupoch, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu.[4])

(3) Odchyt zvierat z voľnej prírody vykonáva iba spôsobilá osoba podľa § 22, a to spôsobom, ktorý nespôsobuje zvieratám bolesť, utrpenie, strach ani trvalé poškodenie, ktorým sa dá vyhnúť. Veterinárny lekár alebo iná spôsobilá osoba vyšetrí každé zviera, o ktorom sa počas odchytu alebo po ňom zistí, že je poranené alebo je v zlom zdravotnom stave, a prijmú sa opatrenia na minimalizovanie jeho utrpenia. Na základe predloženého vedeckého odôvodnenia možno v rámci procesu schvaľovania povoliť žiadateľovi o schválenie projektu, že nemusí prijať opatrenia na minimalizovanie utrpenia zvieraťa.

§ 9
Zvieratá chované na použitie v postupoch

(1) Zvieratá druhov uvedených v prílohe č. 1 sa môžu používať v postupoch, ak pochádzajú od schváleného chovateľa alebo schváleného dodávateľa a boli chované na použitie v postupoch.

(2) Primáty uvedené v prílohe č. 3 sa môžu používať v postupoch od dátumu v nej uvedeného len vtedy, ak sú potomstvom primátov, ktoré boli chované v zajatí alebo pochádzajú z autonómnych kolónií, v ktorých sa zvieratá rozmnožujú len v rámci tejto kolónie alebo sa získavajú z iných kolónií, zvieratá nie sú odchytávané z voľnej prírody a sú v kolónii držané spôsobom, ktorý zabezpečuje, že sú zvyknuté na človeka.

(3) Na základe vedeckého odôvodnenia možno v rámci schvaľovacieho procesu povoliť v postupoch použitie zvierat druhov uvedených v prílohe č. 1 aj vtedy, ak nie sú splnené požiadavky podľa odsekov 1 a 2.

§ 10
Túlavé a zdivočené zvieratá domácich druhov

(1) Túlavé a zdivočené zvieratá domácich druhov sa v postupoch nepoužívajú.

(2) Postup s použitím túlavých a zdivočených zvierat domácich druhov možno povoliť v rámci procesu schvaľovania len vtedy, ak

a) existuje zásadná potreba uskutočniť štúdie týkajúce sa zdravia a dobrých životných podmienok týchto zvierat alebo týkajúce sa vážneho ohrozenia životného prostredia alebo zdravia človeka a zvierat a

b) na tento účel existuje vedecké odôvodnenie, že účel postupu je možné dosiahnuť len použitím túlavých a zdivočených zvierat.

§ 11
Postupy

(1) Postup užívateľ vykonáva v schválenom zariadení.

(2) Na základe vedeckého odôvodnenia je možné povoliť v rámci procesu schvaľovania vykonanie postupu mimo schváleného zariadenia užívateľa.

(3) Postup môže užívateľ vykonávať iba v rámci určitého projektu.

§ 12
Výber metód

(1) Postup užívateľ nesmie vykonávať, ak je uznaná iná metóda alebo stratégia testovania na získanie hľadaného výsledku, ktorá si nevyžaduje použitie živého zvieraťa.

(2) Užívateľ vyberie taký postup, ktorý v najväčšej miere spĺňa tieto požiadavky:

a) používa sa pri ňom najnižší počet zvierat,

b) používajú sa pri ňom zvieratá s najnižšou schopnosťou pociťovať bolesť, utrpenie, strach alebo trvalé poškodenie,

c) spôsobuje najmenšiu bolesť, utrpenie, strach alebo trvalé poškodenie a s najväčšou pravdepodobnosťou poskytne uspokojivé výsledky.

(3) Ak je to možné, je potrebné vyhnúť sa tomu, aby užívateľ postup ukončil uhynutím zvieraťa. Ak nastane riziko uhynutia, je potrebné včas ukončiť postup humánnym usmrtením zvieraťa.

(4) Ak sa uhynutiu zvieraťa ako spôsobu ukončenia postupu nedá vyhnúť, postup užívateľ navrhne tak, aby

a) viedol k uhynutiu čo najmenšieho počtu zvierat a

b) sa znížili trvanie a intenzita utrpenia zvieraťa na najnižšiu mieru a aby sa v čo najväčšej možnej miere zabezpečila bezbolestná smrť.

§ 13
Anestézia

(1) Ak je to možné, vykoná užívateľ postup v celkovej anestézii alebo v lokálnej anestézii. Užívateľ používa analgéziu alebo inú vhodnú metódu na zabezpečenie najnižšej miery bolesti, utrpenia a strachu.

(2) Postup, pri ktorom dochádza k vážnym zraneniam, ktoré môžu spôsobiť krutú bolesť, nesmie užívateľ vykonávať bez anestézie.

(3) Zviera môže byť použité v postupe aj bez anestézie, ak anestézia

a) sa považuje za traumatizujúcejšiu pre zviera ako samotný postup a

b) je nezlučiteľná s účelom postupu.

(4) Zviera nesmie dostať liek na potlačenie alebo zmiernenie prejavov bolesti bez primeranej úrovne anestézie alebo analgézie. V takom prípade musí užívateľ poskytnúť vedecké odôvodnenie s podrobnosťami o anestetickom alebo analgetickom režime.

(5) Zvieraťu, ktoré môže trpieť bolesťou po tom, ako prestane pôsobiť anestézia, poskytuje užívateľ preventívne a pooperačné analgetiká alebo zabezpečí iné vhodné metódy na zmiernenie bolesti pod podmienkou, že je to zlučiteľné s účelom postupu.

(6) Bezodkladne po dosiahnutí účelu postupu prijme užívateľ opatrenia na minimalizovanie utrpenia zvieraťa.

§ 14
Klasifikácia krutosti postupov

(1) Postupy sú na základe kritérií zaradenia uvedených v prílohe č. 4 individuálne klasifikované ako postupy

a) bez možnosti zotavenia,

b) slabé,

c) stredné,

d) kruté.

(2) Užívateľ nevykonáva postupy, ktoré spôsobujú zvieratám krutú bolesť, utrpenie alebo strach, ktoré môžu pretrvávať a nie je možné ich zmierniť.

§ 15
Opätovné použitie

(1) Zviera, ktoré bolo použité v jednom alebo vo viacerých postupoch, sa môže znova použiť

v ďalšom postupe namiesto iného zvieraťa, ktoré ešte nebolo použité v žiadnom postupe.

(2) Opätovné použitie zvieraťa v postupe je možné, ak sú splnené tieto podmienky:

a) z hľadiska skutočnej krutosti bol predchádzajúci postup slabý alebo stredný,

b) preukázalo sa, že celkový zdravotný stav zvieraťa a jeho pohoda sa úplne obnovili,

c) ďalší postup sa klasifikuje ako slabý, stredný alebo bez možnosti zotavenia a

d) je to v súlade s veterinárnym odporúčaním po zohľadnení životných skúseností zvieraťa.

(3) Za výnimočných okolností, po veterinárnom vyšetrení zvieraťa a povolení[5]) orgánu veterinárnej správy je možné opätovné použitie zvieraťa v postupe, ak sa zviera nepoužilo viac ako jedenkrát v postupe, ktorý spôsobuje krutú bolesť, strach alebo porovnateľné utrpenie.

§ 16
Koniec postupu

(1) Postup je považovaný za ukončený, ak sa nemajú robiť ďalšie pozorovania v rámci tohto postupu alebo ak ide o nové geneticky modifikované línie zvierat, ak užívateľ už potomstvo nepozoruje alebo neočakáva, že bude pociťovať bolesť, utrpenie, strach alebo mať trvalé poškodenie rovnaké alebo väčšie ako pri vpichnutí ihly.

(2) Na konci každého postupu spôsobilá osoba, prednostne veterinárny lekár, rozhodne o tom, či zviera ostane nažive. Zviera sa usmrtí, ak je pravdepodobné, že bude naďalej pociťovať strednú alebo krutú bolesť, utrpenie, strach alebo bude mať stredné či kruté trvalé poškodenie.

(3) Ak má zviera zostať nažive, poskytne mu chovateľ alebo užívateľ takú starostlivosť a umiestnenie, ktoré je primerané jeho zdravotnému stavu.

§ 17
Spoločné využívanie orgánov a tkanív

(1) Ak je to potrebné, môžu schválení chovatelia, dodávatelia a užívatelia zavádzať programy na spoločné využívanie orgánov a tkanív usmrtených zvierat.

(2) Schválený chovateľ, dodávateľ alebo užívateľ informuje orgán veterinárnej správy[1]) o takomto zavedenom programe.

§ 18
Pustenie zvierat na slobodu a ich navrátenie do domácej starostlivosti

(1) Zviera, ktoré sa používa alebo plánuje používať v postupe, sa môže vrátiť do domácej starostlivosti, vhodného prirodzeného prostredia alebo chovného systému vyhovujúceho pre daný druh, a to za predpokladu, že sú splnené tieto podmienky:

a) umožňuje to zdravotný stav zvieraťa,

b) neexistuje nebezpečenstvo pre verejné zdravie, zdravie zvierat alebo životné prostredie a

c) prijali sa primerané opatrenia na zabezpečenie pohody zvieraťa.

(2) Chovateľ, dodávateľ alebo užívateľ, od ktorého sa zvieratá po vykonanom postupe vrátia do domácej starostlivosti, musí mať zavedený režim na návrat týchto zvierat do domácej starostlivosti. Týmto režimom sa zabezpečuje socializácia takýchto zvierat. Pri voľne žijúcich zvieratách sa podľa potreby pred ich navrátením do prirodzeného prostredia zavedie program rehabilitácie.

§ 19
Udeľovanie schválenia chovateľom, dodávateľom a užívateľom

(1) Každý dodávateľ, chovateľ alebo užívateľ podlieha schváleniu a registrácii[6]) orgánom veterinárnej správy. Schválenie orgán veterinárnej správy udeľuje na päť rokov.

(2) Schválenie orgán veterinárnej správy udelí, len ak chovateľ, dodávateľ alebo užívateľ a ich zariadenia spĺňajú požiadavky podľa tohto nariadenia vlády.

(3) V schválení orgán veterinárnej správy uvedie osobu zodpovednú za zabezpečenie súladu s požiadavkami podľa tohto nariadenia vlády a osobu uvedenú v § 23 ods. 1 a § 24.

(4) Obnovenie schválenia dodávateľ, chovateľ alebo užívateľ žiada pri zmene v štruktúre alebo fungovaní zariadenia, ktorá by mohla mať negatívny vplyv na dobré životné podmienky zvierat.

(5) Schválený dodávateľ, chovateľ alebo užívateľ informuje orgán veterinárnej správy o každej zmene v osobe uvedenej v odseku 3.

§ 20
Pozastavenie platnosti a zrušenie schválenia

(1) Ak chovateľ, dodávateľ alebo užívateľ už nespĺňa požiadavky podľa tohto nariadenia vlády, postupuje sa podľa osobitného predpisu.[7])

(2) Ak orgán veterinárnej správy pozastavuje platnosť schválenia alebo zrušuje schválenie, nesmú byť nepriaznivo ovplyvnené dobré životné podmienky zvierat umiestnených v zariadení.

§ 21
Požiadavky na zariadenie a vybavenie

(1) Zariadenia chovateľa, dodávateľa alebo užívateľa musia byť zariadené a vybavené vhodným spôsobom pre umiestnené druhy zvierat podľa požiadaviek uvedených v prílohe č. 5, a ak sa v nich vykonáva postup, tak aj na vykonávanie tohto postupu.

(2) Návrh, konštrukcia a spôsob fungovania zariadenia a vybavenia podľa odseku 1 musia umožniť najefektívnejšie vykonávanie postupu a ich cieľom je získanie spoľahlivých výsledkov za použitia najmenšieho počtu zvierat a spôsobenia najmenšej miery bolesti, utrpenia, strachu a trvalého poškodenia.

§ 22
Spôsobilosť osôb

(1) Chovateľ, dodávateľ alebo užívateľ musí zabezpečiť vo svojom zariadení dostatočný počet spôsobilých osôb, ktoré musia mať príslušné vzdelanie a odborné vzdelanie na vykonávanie úloh, ktoré spočívajú

a) vo vykonávaní postupov na zvieratách,

b) v navrhovaní postupov a projektov,

c) v starostlivosti o zvieratá,

d) v usmrcovaní zvierat.

(2) Osoba vykonávajúca úlohy uvedené v odseku 1 písm. b) musí absolvovať školenie vo vedeckom odbore týkajúcom sa vykonávanej práce a musí mať príslušné znalosti o danom druhu zvierat.

(3) Osoba vykonávajúca úlohy uvedené v odseku 1 písm. a), c) alebo d) vykonáva svoje úlohy pod dohľadom, kým nepreukáže požadovanú spôsobilosť.

(4) Na splnenie požiadaviek uvedených v odsekoch 1 a 2 je potrebné získať osvedčenie o získanom vzdelaní s celoštátnou platnosťou.[8])

§ 23
Špecifické požiadavky na osoby

(1) Chovateľ, dodávateľ alebo užívateľ musí mať v každom svojom zariadení odborne spôsobilú osobu, ktorá

a) zodpovedá za dohliadanie na dobré životné podmienky zvierat a starostlivosť o zvieratá v zariadení,

b) zabezpečuje, aby osoby, ktoré manipulujú so zvieratami, mali prístup k informáciám, ktoré sú špecifické pre druhy zvierat umiestnených v zariadení,

c) zodpovedá za zabezpečenie toho, aby mali osoby príslušné vzdelanie a spôsobilosti a priebežne sa školili a aby boli pod dohľadom, kým nepreukážu požadované spôsobilosti.

(2) Osoba uvedená v § 38 ods. 2 písm. b) musí

a) zabezpečovať, aby sa zastavila zbytočná bolesť, utrpenie, strach alebo trvalé poškodenie, ktoré sa zvieraťu spôsobuje počas postupu,

b) zabezpečovať, aby sa projekty vrátane projektov schválených podľa § 39 vykonávali podľa rozhodnutia o schválení projektu, a zabezpečovať, aby sa pri nesúlade s rozhodnutím o schválení projektu prijali a zaznamenali primerané nápravné opatrenia.

§ 24
Určený veterinárny lekár

Chovateľ, dodávateľ alebo užívateľ musí zmluvne zabezpečiť veterinárneho lekára s odbornými skúsenosťami v oblasti lekárskej starostlivosti o laboratórne zvieratá alebo, ak je to vhodnejšie, kvalifikovaného odborníka zodpovedného za poskytovanie poradenstva v súvislosti s pohodou zvierat a liečbou zvierat.[9])

§ 25
Poradný výbor pre dobré životné podmienky zvierat

(1) Chovateľ, dodávateľ alebo užívateľ vo svojom zariadení zriadi poradný výbor pre dobré životné podmienky zvierat.

(2) Poradný výbor pre dobré životné podmienky zvierat tvorí jedna alebo viacero osôb zodpovedných za zabezpečenie dobrých životných podmienok zvierat a starostlivosti o ne podľa § 23 a pri užívateľovi jeden vedecký pracovník. Poradný výbor pre dobré životné podmienky zvierat dostáva informácie od určeného veterinárneho lekára alebo príslušne kvalifikovaného odborníka podľa § 24.

(3) Chovateľ, dodávateľ alebo užívateľ s malým počtom zamestnancov môže úlohy podľa § 26 ods. 1 plniť tak, že jeden poradný výbor pre dobré životné podmienky zvierat slúži pre viac chovateľov, dodávateľov alebo užívateľov.

§ 26
Úlohy poradného výboru pre dobré životné podmienky zvierat

(1) Poradný výbor pre dobré životné podmienky zvierat

a) poskytuje poradenstvo o záležitostiach týkajúcich sa dobrých životných podmienok zvierat v súvislosti s ich získaním, umiestnením, so starostlivosťou o ne a s ich používaním osobám, ktoré manipulujú so zvieratami,

b) poskytuje poradenstvo osobám o uplatňovaní požiadaviek nahradenia, obmedzenia a zjemnenia a informuje ich o technickom a vedeckom vývoji v oblasti uplatňovania týchto požiadaviek,

c) zavádza a skúma interné prevádzkové postupy, ak ide o monitorovanie, podávanie správ a následné opatrenia v súvislosti s dobrými životnými podmienkami zvierat umiestnených alebo používaných v zariadení,

d) sleduje vývoj a výsledky projektov, pričom zohľadňuje účinok na používané zvieratá a identifikuje prvky, ktoré ďalej prispievajú k nahradeniu, obmedzeniu a zjemneniu, a poskytuje o týchto prvkoch poradenstvo,

e) poskytuje poradenstvo v súvislosti s režimami na navrátenie zvierat do domácej starostlivosti vrátane vhodnej socializácie takýchto zvierat.

(2) Záznamy o poradenstve, ktoré bolo poskytnuté poradným výborom pre dobré životné podmienky zvierat, a záznamy o ďalších činnostiach súvisiacich s poradenstvom musia byť uchovávané aspoň tri roky a na požiadanie sa predkladajú orgánu veterinárnej správy.

§ 27
Stratégia chovu primátov

Chovateľ primátov musí mať zavedenú stratégiu na zvyšovanie podielu zvierat, ktoré sú potomstvom primátov chovaných v zajatí.

§ 28
Záznamy o zvieratách

(1) Chovateľ, dodávateľ alebo užívateľ musí viesť záznamy

a) o počte a druhoch chovaných, získaných alebo dodaných zvierat, o zvieratách použitých v postupoch, zvieratách pustených na slobodu alebo zvieratách vrátených do domácej starostlivosti,

b) o pôvode zvierat vrátane informácie, či boli chované na použitie v postupoch,

c) o dátumoch, kedy sa zvieratá získali, dodali, pustili na slobodu alebo vrátili do domácej starostlivosti,

d) od koho sa zvieratá získali,

e) o mene alebo názve a adrese príjemcu zvierat,

f) o počte a druhoch zvierat, ktoré uhynuli alebo ktoré boli usmrtené v každom zariadení; pri uhynutom zvierati sa zaznamená aj príčina smrti, ak je známa, a

g) pri užívateľovi o projektoch, v ktorých sa používajú zvieratá.

(2) Záznamy podľa odseku 1 sa uchovávajú päť rokov od posledného vykonania záznamu a na požiadanie sa predkladajú orgánu veterinárnej správy.

§ 29
Informácie o psoch, mačkách a primátoch

(1) Chovateľ, dodávateľ alebo užívateľ vedie o každom psovi, mačke a primátovi údaje

a) o totožnosti,

b) o mieste a dátume narodenia, ak je k dispozícii,

c) či je zviera chované na použitie v postupe, a

d) pri primátovi, či je potomkom primátov, ktoré boli chované v zajatí.

(2) Pes, mačka a primát má individuálny spis, ktorý zviera sprevádza dovtedy, kým sa drží na účely tohto nariadenia vlády.

(3) Chovateľ, dodávateľ alebo užívateľ založí spis bezodkladne po narodení zvieraťa. Spis obsahuje reprodukčné, veterinárne a sociálne informácie o zvierati, ako aj informácie o projekte, v ktorom sa použilo.

(4) Spis sa uchováva najmenej tri roky po uhynutí zvieraťa alebo po jeho vrátení do domácej starostlivosti a na požiadanie sa predloží orgánu veterinárnej správy.

(5) Pri navrátení zvieraťa do domácej starostlivosti sa spolu so zvieraťom odovzdajú aj príslušné informácie o veterinárnej starostlivosti a sociálne informácie z individuálneho spisu uvedeného v odsekoch 2 a 3.

§ 30
Označovanie a identifikácia psov, mačiek a primátov

(1) Pes, mačka alebo primát sa najneskôr v čase odstavu označí najmenej bolestivým spôsobom trvalou individuálnou značkou.

(2) Ak sa pes, mačka alebo primát premiestni od jedného chovateľa, dodávateľa alebo užívateľa k druhému pred odstavom a nie je možné zviera vopred označiť, príjemca musí až do označenia zvieraťa uchovávať záznam, v ktorom sa uvádza najmä jeho matka.

(3) Ak chovateľ, dodávateľ alebo užívateľ prijme odstaveného neoznačeného psa, mačku alebo primáta, toto zviera najmenej bolestivým spôsobom bezodkladne trvalo označí.[10])

(4) Chovateľ, dodávateľ alebo užívateľ uvedie na požiadanie orgánu veterinárnej správy dôvody, prečo nie je zviera označené.

§ 31
Starostlivosť a umiestnenie

(1) Chovateľ, dodávateľ alebo užívateľ v súvislosti so starostlivosťou a s umiestnením zvierat zabezpečí, aby

a) zvieratá dostali také umiestnenie, prostredie, krmivo, vodu a starostlivosť, ktoré sú primerané ich zdraviu a pohode,

b) sa na najnižšiu mieru znížilo obmedzenie rozsahu uspokojovania fyziologických a etologických potrieb zvieraťa,

c) sa denne kontrolovali životné podmienky, v ktorých sa zvieratá chovajú, držia alebo používajú,

d) sa vykonali opatrenia na čo najrýchlejšie odstránenie každého zisteného nedostatku alebo bolesti, utrpenia, strachu alebo trvalého poškodenia, ktorým sa dá vyhnúť, a

e) sa zvieratá prepravovali za primeraných podmienok.

(2) Chovateľ, dodávateľ alebo užívateľ zabezpečí na účely odseku 1, aby sa požiadavky na starostlivosť a umiestnenie zvierat uvedené v prílohe č. 5 uplatňovali od ustanoveného dátumu.

(3) Z vedeckých dôvodov alebo z dôvodov týkajúcich sa dobrých životných podmienok zvierat alebo zdravotného stavu zvierat je možné v rámci schvaľovacieho procesu upustiť od požiadaviek uvedených v odseku 1 písm. a) alebo odseku 2.

§ 32
Kontroly vykonávané u chovateľov, dodávateľov a užívateľov

(1) Kontroly chovateľov, dodávateľov a užívateľov vrátane ich zariadení vykonáva orgán veterinárnej správy pravidelne s cieľom overiť, či spĺňajú požiadavky tohto nariadenia vlády.

(2) Frekvencia kontrol vychádza z analýzy rizika pre každé zariadenie s ohľadom na

a) počet a druhy umiestnených zvierat,

b) záznamy vedené chovateľom, dodávateľom alebo užívateľom podľa požiadaviek tohto nariadenia vlády,

c) počet a druhy projektov, ktoré daný užívateľ vykonáva, a

d) informácie, ktoré by mohli naznačovať nesúlad.

(3) Kontroly vykonáva orgán veterinárnej správy aspoň u jednej tretiny užívateľov každý rok podľa analýzy rizika uvedenej v odseku 2. Kontrola u chovateľov, dodávateľov a užívateľov primátov sa vykonáva najmenej raz za rok.

(4) Ďalšie kontroly orgán veterinárnej správy môže vykonať aj bez predchádzajúceho upozornenia.

(5) Záznamy o vykonaných kontrolách orgán veterinárnej správy uchováva najmenej päť rokov.

§ 33
Inšpekcia odborníkmi Európskej komisie

(1) Odborníkom z Európskej komisie (ďalej len „Komisia“) sa pri výkone inšpekcie poskytuje primeraná súčinnosť.

(2) Na základe výsledkov inšpekcie uvedenej v odseku 1 sa prijmú opatrenia zohľadňujúce tieto výsledky.

§ 34
Schvaľovanie projektov

(1) Projekt môže užívateľ alebo osoba zodpovedná za projekt realizovať len na základe rozhodnutia o schválení projektu alebo v prípadoch uvedených v § 39 podľa rozhodnutia orgánu veterinárnej správy.

(2) Projekt môže užívateľ alebo osoba zodpovedná za projekt realizovať len na základe súhlasného hodnotenia projektu podľa § 36.

§ 35
Žiadosť o schválenie projektu

(1) Žiadosť o schválenie projektu predkladá užívateľ alebo osoba zodpovedná za projekt.

(2) Žiadosť musí obsahovať najmä údaje o

a) návrhu projektu,

b) netechnickom zhrnutí projektu,

c) obsahových náležitostiach uvedených v prílohe č. 6.

(3) Ak ide o projekty podľa § 39 ods. 1, požiadavka uvedená v odseku 2 písm. b) nemusí byť splnená.

§ 36
Hodnotenie projektu

(1) Hodnotenie projektu závisí od druhu projektu. Overuje sa ním splnenie týchto kritérií projektu:

a) je odôvodnený z vedeckého alebo zo vzdelávacieho hľadiska alebo z hľadiska jeho potrebnosti podľa osobitného predpisu,[11])

b) jeho účel odôvodňuje použitie zvierat a

c) je navrhnutý tak, aby umožnil vykonávanie postupov najhumánnejším a environmentálne najprijateľnejším spôsobom.

(2) V rámci hodnotenia projektu sa vykonáva najmä

a) hodnotenie cieľov projektu, predkladaných vedeckých prínosov alebo vzdelávacej hodnoty,

b) posudzovanie súladu projektu s požiadavkou nahradenia, obmedzenia alebo zjemnenia,

c) posudzovanie a priraďovanie klasifikácie krutosti postupov,

d) analýza projektu, ak ide o pomer ujmy a prínosu, s cieľom posúdiť, či je ujma spôsobená zvieratám z hľadiska utrpenia, bolesti a strachu odôvodnená očakávaným výsledkom s ohľadom na etické aspekty a či môže byť v konečnom dôsledku prospešná ľuďom, zvieratám alebo životnému prostrediu,

e) posudzovanie odôvodnenia uvedeného v § 5 až 11, 13, 15 a 31 a

f) určenie, či a kedy by sa mal projekt spätne posúdiť.

(3) Orgány vykonávajúce transparentné hodnotenie projektu zohľadňujú odborné poznatky najmä v oblasti

a) vedeckého použitia, na ktoré sa zvieratá použijú, vrátane nahradenia, obmedzenia a zjemnenia v príslušných oblastiach,

b) návrhu postupu vrátane štatistiky, ak je to potrebné,

c) veterinárnej praxe pre laboratórne zvieratá alebo veterinárnej praxe pre voľne žijúce zvieratá,

d) chovu hospodárskych zvierat a starostlivosti o ne v súvislosti s druhmi, ktoré sa plánujú použiť.

(4) S výhradou ochrany duševného vlastníctva a dôverných informácií sa hodnotenie projektu vykonáva nestranným spôsobom a môžu sa v ňom zohľadniť aj stanoviská nezávislých strán.

§ 37
Spätné posúdenie

(1) Spätné posúdenie projektu sa vykoná, ak je to určené podľa § 36 ods. 2 písm. f). Toto posúdenie sa vykoná na základe potrebných dokumentov, ktoré predkladá užívateľ, a zhodnotí sa

a) či sa dosiahli ciele projektu,

b) ujma spôsobená zvieratám vrátane počtu a druhov použitých zvierat a krutosti postupov a

c) každý prvok, ktorý môže prispieť k ďalšiemu uplatneniu požiadavky nahradenia, obmedzenia a zjemnenia.

(2) Spätne sa posudzujú všetky projekty, v ktorých sa používajú primáty, a projekty, v ktorých sa využíva postup klasifikovaný ako „krutý“ vrátane postupov uvedených v § 14 ods. 2.

(3) Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2 a odchylne od § 36 ods. 2 písm. f) sa nevyžaduje požiadavka spätného posúdenia pri projektoch zahŕňajúcich iba postup klasifikovaný ako „slabý“ alebo „bez možnosti zotavenia“.

§ 38
Proces schvaľovania projektu

(1) V rámci schvaľovacieho procesu sa kladie dôraz na výsledky z

a) hodnotenia projektu a

b) priradenia klasifikácie krutosti k týmto postupom.

(2) V schválení projektu sa uvádzajú najmä informácie o

a) užívateľovi, ktorý projekt uskutočňuje,

b) osobe zodpovednej za navrhovanie postupov a projektov a osobe zodpovednej za dohliadanie na dobré životné podmienky zvierat a starostlivosť o zvieratá v zariadení, pričom tieto sú zodpovedné za celkovú realizáciu projektu a súlad projektu so schválením projektu,

c) zariadeniach, v ktorých sa projekt bude uskutočňovať, ak je to možné,

d) špecifických podmienkach, ktoré vyplývajú z hodnotenia projektu, vrátane toho, či a kedy sa projekt spätne posúdi.

(3) Projekt možno schváliť najviac na päť rokov.

(4) Schváliť možno viaceré generické projekty, ktoré vykonáva ten istý užívateľ, ak majú takéto projekty splniť regulačné požiadavky alebo ak sa v takýchto projektoch zvieratá používajú pomocou zaužívaných metód na produkčné alebo diagnostické účely.

§ 39
Zjednodušený administratívny postup

(1) Zjednodušený administratívny postup sa použije len pre projekt, ktorý zahŕňa postup klasifikovaný ako „bez možnosti zotavenia“, „slabý“ alebo „stredný“, v ktorom sa nepoužívajú primáty, ktoré sú potrebné na splnenie regulačných požiadaviek, alebo pri ktorých sa zvieratá používajú pomocou zaužívaných metód na produkčné alebo diagnostické účely.

(2) Pri použití zjednodušeného administratívneho postupu sa

a) v žiadosti uvedú informácie podľa § 38 ods. 2 písm. a) až c),

b) vykoná hodnotenie projektu podľa § 36,

c) dodrží lehota na rozhodnutie o schválení projektu.

(3) Pri zmene projektu, ktorá môže mať negatívny vplyv na dobré životné podmienky zvierat, sa vyžaduje ďalšie hodnotenie projektu s pozitívnym výsledkom.

(4) Ustanovenia § 38 ods. 3 a 4 a § 41 ods. 3 a 4 sa uplatňujú primerane na projekty, ktoré sa môžu vykonávať podľa tohto ustanovenia.

§ 40
Netechnické zhrnutie projektu

(1) S výhradou ochrany duševného vlastníctva a dôverných informácií obsahuje netechnické zhrnutie projektu

a) informácie o cieľoch projektu vrátane predpokladanej ujmy a prínosu, o počte a typoch zvierat, ktoré sa použijú,

b) preukázanie súladu s požiadavkou nahradenia, obmedzenia a zjemnenia.

(2) Netechnické zhrnutie projektu je anonymné a neobsahuje mená ani adresy užívateľa ani osôb.

(3) V netechnickom zhrnutí projektu sa uvedie, či sa má projekt spätne posúdiť a do akého termínu. Netechnické zhrnutie projektu sa aktualizuje na základe výsledkov spätného posúdenia.

(4) Netechnické zhrnutia projektov pre schválené projekty a ich aktualizácie sa uverejnia.[12])

§ 41
Zmena a doplnenie, obnovenie platnosti a zrušenie schváleného projektu

(1) Pri zmene projektu, ktorá môže mať negatívny vplyv na dobré životné podmienky zvierat, sa vyžaduje zmena a doplnenie schválenia projektu alebo obnovenie jeho platnosti.

(2) Zmena a doplnenie schválenia projektu alebo obnovenie jeho platnosti podlieha ďalšiemu pozitívnemu výsledku hodnotenia projektu.

(3) Rozhodnutie o schválení projektu môže byť zrušené, ak sa projekt nevykonáva podľa schválenia.

(4) Ak sa schválenie projektu zruší, nesmie to mať negatívny vplyv na dobré životné podmienky zvierat, ktoré sa používajú alebo sa plánujú používať v projekte.

§ 42
Dokumentácia

Užívateľ zabezpečí, aby sa dokumentácia vrátane schválenia projektu a výsledkov hodnotenia projektu uchovávala aspoň tri roky po uplynutí platnosti schválenia projektu alebo po uplynutí lehoty na rozhodnutie o schválení projektu a aby sa predkladala orgánu veterinárnej správy; pri projekte, ktorý sa spätne posudzuje, sa príslušná dokumentácia uchováva dovtedy, kým sa nedokončí spätné posúdenie.

§ 43
Zabránenie duplicite postupov

Údaje iných štátov, ktoré sú zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore, získané pri postupoch uznaných právne záväznými aktmi Európskej únie sa akceptujú, ak nie je

potrebné vykonať ďalšie postupy v súvislosti s týmito údajmi na účely ochrany verejného zdravia, bezpečnosti alebo životného prostredia.

§ 44
Národný výbor na ochranu zvierat používaných na vedecké účely

(1) Národný výbor na ochranu zvierat používaných na vedecké účely[13]) (ďalej len „výbor“) poskytuje orgánom veterinárnej správy a poradným výborom pre dobré životné podmienky zvierat poradenstvo v záležitostiach, ktoré sa týkajú získavania, chovu a umiestnenia zvierat, starostlivosti o ne a ich používania v postupoch, a zabezpečuje vzájomnú výmenu najlepších postupov.

(2) Výbor sa riadi štatútom, ktorý je uverejnený vo Vestníku Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky.

(3) Výbor si vymieňa s výbormi ostatných členských štátov informácie o činnosti poradných výborov pre dobré životné podmienky zvierat a o hodnoteniach projektov a vzájomne sa informujú o najlepších postupoch v rámci Európskej únie.

§ 45
Predkladanie informácií

(1) Komisii sa zašlú do 10. novembra 2018 a potom každých päť rokov informácie o vykonávaní tohto nariadenia vlády, a to najmä § 9 ods. 1 a 2 a § 25, 27, 32, 36, 37, 40 a 43.

(2) Každoročne sa zhromažďujú a zverejňujú štatistické informácie o používaní zvierat v postupoch vrátane informácií o skutočnej krutosti postupov a o pôvode a druhoch primátov, ktoré sa pri postupoch použili.

(3) Štatistické informácie podľa odseku 2 sa poskytnú Komisii do 10. novembra 2015 a potom každý rok.

(4) Každoročne sa predkladajú Komisii podrobné informácie o činnosti podľa § 5 ods. 4 písm. a).

(5) Správy podľa odsekov 1 až 4 zasiela Komisii orgán veterinárnej správy.

§ 46
Prechodné ustanovenia

(1) Toto nariadenie vlády sa nevzťahuje na projekty schválené podľa doterajších predpisov do 31. decembra 2012, ktorých trvanie nepresahuje 1. január 2018.

(2) Projekty schválené do 31. decembra 2012, ktorých trvanie presahuje 1. január 2018, sa opätovne schvália do 1. januára 2018.

(3) Rozhodnutia o schválení zariadení fyzickej osoby – podnikateľa a právnickej osoby, ktoré vykonávajú pokusy na zvieratách, chovajú alebo dodávajú zvieratá na účely takéhoto pokusu vydané do 31. decembra 2012 zostávajú v platnosti najdlhšie do 31. decembra 2016.

(4) Rozhodnutia o schválení zariadení chovateľov, dodávateľov alebo užívateľov, ktoré nespĺňajú požiadavky na starostlivosť a umiestnenie zvierat uvedených v prílohe č. 5, sú platné najdlhšie do 31. decembra 2016.

§ 47

Týmto nariadením vlády sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe

č. 7.

§ 48
Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 23/2009 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat používaných na pokusné účely alebo na iné vedecké účely.

§ 49
Účinnosť

Toto nariadenie vlády nadobúda účinnosť 1. januára 2013.

Robert Fico v. r.

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 377/2012 Z. z.

ZOZNAM ZVIERAT, KTORÉ MUSIA POCHÁDZAŤ OD SCHVÁLENÉHO CHOVATEĽA ALEBO SCHVÁLENÉHO DODÁVATEĽA

1. Myš laboratórna (Mus musculus)
2. Potkan laboratórny (Rattus norvegicus)
3. Morča domáce (Cavia porcellus)
4. Škrečok zlatý (Mesocricetus auratus)
5. Škrečok čínsky (Cricetulus griseus)
6. Pieskomil mongolský (Meriones unguiculatus)
7. Králik domáci (Oryctolagus cuniculus)
8. Pes domáci (Canis familiaris)
9. Mačka domáca (Felis catus)
10. Všetky druhy primátov
11. Žaba [Xenopus (laevis, tropicalis), Rana (temporaria, pipiens)]
12. Danio pruhované (Danio rerio)

Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 377/2012 Z. z.

SPÔSOBY USMRCOVANIA ZVIERAT

1. Zvieratá sa usmrcujú spôsobmi uvedenými v tabuľke.
   Iné spôsoby, ako sú spôsoby uvedené v tabuľke, sa môžu používať pri zvieratách
   a) v bezvedomí pod podmienkou, že zviera pred uhynutím nenadobudne vedomie,
   b) používaných v rámci poľnohospodárskeho výskumu, ak si cieľ projektu vyžaduje, aby sa zvieratá držali v podobných podmienkach, ako sú podmienky, v ktorých sa držia hospodárske zvieratá určené na komerčné účely, pričom tieto zvieratá sa môžu usmrtiť podľa osobitného predpisu.[14])
2. Usmrtenie zvierat sa potvrdí, keď sa overí jeden z týchto spôsobov:
   a) definitívne zastavenie obehu,
   b) zničenie mozgu,
   c) dislokácia krčných stavcov,
   d) vykrvácanie alebo
   e) potvrdenie posmrtného stuhnutia – rigor mortis.
3. Tabuľka

Zvieratá – poznámky/spôsoby	**Ryby**	**Obojživelníky**	**Plazy**	**Vtáky**	**Hlodavce**	**Králiky**	**Psy, mačky, fretky a líšky**	**Veľké cicavce**	**Primáty (okrem človeka)**
Nadmerná dávka anestetika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Jatočná pištoľ			2						
Oxid uhličitý					3				
Dislokácia krčných stavcov				4	5	6			
Náraz/úder do hlavy				7	8	9	10		
Dekapitácia				11	12				
Omráčenie elektrickým prúdom	13	13		13		13	13	13	
Inertné plyny (Ar, $N_{2)}$								14	
Zastrelenie voľným projektilom vhodnou puškou, pištoľou a muníciou			15				16	15	

Požiadavky

1. Pred usmrtením týmto spôsobom sa v prípade potreby podajú sedatíva.
2. Používa sa len u veľkých plazov.
3. Plyn sa vpúšťa postupne. Nepoužíva sa pre hlodavce v štádiu plodu a novonarodené hlodavce.
4. Používa sa len pre vtáky s hmotnosťou nižšou ako 1 kg. Vtákom s hmotnosťou vyššou ako 250 g sa podajú sedatíva.
5. Používa sa len pre hlodavce s hmotnosťou nižšou ako 1 kg. Hlodavcom s hmotnosťou vyššou ako 150 g sa podajú sedatíva.
6. Používa sa len pre králiky s hmotnosťou nižšou ako 1 kg. Králikom s hmotnosťou vyššou ako 150 g sa podajú sedatíva.
7. Používa sa len pre vtáky s hmotnosťou nižšou ako 5 kg.
8. Používa sa len pre hlodavce s hmotnosťou nižšou ako 1 kg.
9. Používa sa len pre králiky s hmotnosťou nižšou ako 5 kg.
10. Používa sa len u novonarodených zvierat.
11. Používa sa len pre vtáky s hmotnosťou nižšou ako 250 g.
12. Používa sa len v prípade, ak nie je možné použiť iné spôsoby.
13. Vyžaduje sa špecializované vybavenie.
14. Používa sa len u ošípaných.
15. Vykonáva len skúsený strelec v terénnych podmienkach.
16. Vykonáva len skúsený strelec v terénnych podmienkach a v prípade, ak nie je možné použiť iné spôsoby.

Príloha č. 3
k nariadeniu vlády č. 377/2012 Z. z.

ZOZNAM PRIMÁTOV

Druh	**Dátum**
Kosmáč bielofúzy (*Callithrix jacchus*)	1. januára 2013
Makak jávsky (*Macaca fascicularis*)	5 rokov po uverejnení štúdie uskutočniteľnosti zrealizovanej Komisiou, ak sa v štúdii neodporúča dlhšie obdobie
Makak rézus (*Macaca mulatta*)	5 rokov po uverejnení štúdie uskutočniteľnosti zrealizovanej Komisiou, ak sa v štúdii neodporúča dlhšie obdobie
Iné druhy primátov	5 rokov po uverejnení štúdie uskutočniteľnosti zrealizovanej Komisiou, ak sa v štúdii neodporúča dlhšie obdobie

Príloha č. 4
k nariadeniu vlády č. 377/2012 Z. z.

KLASIFIKÁCIA KRUTOSTI POSTUPOV

Krutosť postupu sa určí na základe miery bolesti, utrpenia, strachu alebo trvalého poškodenia, ktoré jednotlivé zviera bude pravdepodobne pociťovať v priebehu postupu.

Oddiel I: Kategórie krutosti

Bez možnosti zotavenia:

Postupy, ktoré sa celé vykonávajú v celkovej anestézii, po ktorej zviera nenadobudne vedomie, sa klasifikujú ako „bez možnosti zotavenia“.

Slabé:

Postupy vykonávané na zvieratách, pri ktorých je pravdepodobné, že v ich dôsledku budú zvieratá pociťovať krátkodobú slabú bolesť, utrpenie alebo strach, a postupy, ktoré vo významnej miere nenarúšajú pohodu ani celkový stav zvierat, sa klasifikujú ako „slabé“.

Stredné:

Postupy vykonávané na zvieratách, pri ktorých je pravdepodobné, že v ich dôsledku budú zvieratá pociťovať krátkodobú strednú bolesť, utrpenie alebo strach, alebo dlhotrvajúcu slabú bolesť, utrpenie alebo strach, a postupy, pri ktorých je pravdepodobné, že stredne narušia pohodu alebo celkový stav zvierat, sa klasifikujú ako „stredné“.

Kruté:

Postupy vykonávané na zvieratách, pri ktorých je pravdepodobné, že v ich dôsledku budú zvieratá pociťovať krutú bolesť, utrpenie alebo strach, alebo dlhotrvajúcu strednú bolesť, utrpenie alebo strach, a postupy, pri ktorých je pravdepodobné, že vážne narušia pohodu alebo celkový stav zvierat, sa klasifikujú ako „kruté“.

Oddiel II: Kritériá zaradenia do kategórií

Pri zaraďovaní do kategórie krutosti sa zohľadní akýkoľvek zákrok na zvierati alebo manipulácia s ním v rámci vymedzeného postupu. Zaradenie do kategórie krutosti sa uskutočňuje na základe najsilnejších účinkov, ktoré bude jednotlivé zviera pravdepodobne pociťovať po použití všetkých primeraných zjemňovacích techník.

Pri zaraďovaní postupu do konkrétnej kategórie sa vezme do úvahy druh postupu a niekoľko ďalších faktorov. Všetky tieto faktory sa individuálne zvážia.

Medzi faktory súvisiace s postupom patria
– typ manipulácie, zaobchádzania,
– charakter bolesti, utrpenia, strachu alebo trvalého poškodenia, ktoré postup spôsobuje (ktoré spôsobujú všetky prvky postupu), a ich intenzita, trvanie, frekvencia a početnosť použitých techník,
– celkové utrpenie počas postupu,
– zabránenie prirodzenému správaniu vrátane obmedzenia štandardov na umiestnenie, chov a starostlivosť.

V oddiele III sa uvádzajú príklady postupov zaradených do jednotlivých kategórií krutosti na

základe faktorov, ktoré súvisia len s druhom postupu. Poskytnú prvé usmernenie na to, aká klasifikácia by bola pre určitý druh postupu najvhodnejšia.

Na účely konečnej klasifikácie krutosti postupu sa však po individuálnom posúdení vezmú do úvahy tieto ďalšie faktory:

– druh a genotyp,

– dospelosť, vek a pohlavie zvieraťa,

– trénovanosť zvieraťa na postup,

– ak sa má zviera opätovne použiť v postupe, skutočná krutosť predchádzajúcich postupov,

– metódy, ktoré sa používajú na zmiernenie alebo odstránenie bolesti, utrpenia a strachu vrátane zjemnenia podmienok umiestnenia, chovu a starostlivosti,

– humánne ukončenie postupu.

Oddiel III:

Príklady rôznych druhov postupov zaradených do jednotlivých kategórií krutosti na základe faktorov súvisiacich s druhom postupu

1. Slabé:

a) podávanie anestézie okrem prípadu, keď sa anestézia podáva výhradne na účely usmrtenia,

b) farmakokinetické štúdie, pri ktorých sa podáva jediná dávka a odoberá sa obmedzený počet vzoriek krvi (celkovo < 10 % cirkulujúceho objemu) a nepredpokladá sa, že by látka mala nejaký zistiteľný nepriaznivý účinok,

c) neinvazívne zobrazovanie zvierat (napr. MRI) s primeraným podaním sedatív alebo anestéziou,

d) povrchové postupy, napríklad biopsia z uší a chvosta, nechirurgická podkožná implantácia minipúmp a transpondérov,

e) aplikácia vonkajších telemetrických prístrojov, ktoré zvieratám spôsobujú len malé narušenie alebo len málo prekážajú ich normálnej aktivite a správaniu,

f) subkutánne, intramuskulárne, intraperitoneálne podávanie látok, podávanie látok cez sondu a intravenózne podávanie látok cez povrchové krvné cievy, ak látka má len slabý vplyv na zviera a jej objemy sú v rámci limitov primeraných pre veľkosť a druh zvieraťa,

g) vyvolanie vzniku nádorov alebo spontánny vznik nádorov, ktoré nemajú zistiteľné klinické nepriaznivé následky (napr. malé podkožné neinvazívne uzliny),

h) chov geneticky modifikovaných zvierat, pri ktorom sa očakáva, že jeho výsledkom bude fenotyp s malými následkami,

i) podávanie zmenenej stravy, ktorá nespĺňa všetky výživové potreby zvierat a pri ktorej sa očakáva, že počas trvania štúdie spôsobí nevýraznú klinickú abnormalitu,

j) krátkodobé (< 24 h) obmedzenie pohybu v metabolickej klietke,

k) štúdie, ktorých súčasťou je krátkodobé odlúčenie od sociálnych partnerov, krátkodobé umiestnenie dospelých potkanov a myší zo sociálnych kmeňov po jednom v klietke,

l) modely, ktoré vystavujú zvieratá škodlivým stimulom, ktoré sú krátko spojené so slabou bolesťou, s utrpením alebo so strachom a ktorým sa zvieratá môžu úspešne vyhnúť,

m) kombinácia alebo akumulácia týchto príkladov môže viesť ku klasifikácii postupu ako „slabý“:

1. posudzovanie stavby tela neinvazívnymi meraniami a s minimálnym obmedzením pohybu,

2. monitorovanie EKG neinvazívnymi technikami s minimálnym alebo so žiadnym obmedzením pohybu navyknutých zvierat,

3. aplikácia vonkajších telemetrických prístrojov, pri ktorých sa očakáva, že sociálne adaptovaným zvieratám nespôsobia žiadne narušenie a ani nebudú prekážať ich normálnej aktivite a správaniu,

4. chov geneticky modifikovaných zvierat, u ktorých sa očakáva, že nebudú mať klinicky zistiteľný nepriaznivý fenotyp,
5. pridávanie inertných markerov do stravy, aby bolo možné sledovať prechod tráveniny,
6. nepodanie potravy dospelým potkanom počas < 24 h,
7. testovanie v teréne.

2. Stredné:

a) časté podávanie testovaných látok so strednými klinickými následkami a odber vzoriek krvi (> 10 % cirkulujúceho objemu) zvieratám pri vedomí v rámci niekoľkých dní bez nahradenia objemu,

b) štúdie na zistenie rozsahu dávky s akútnym účinkom, testy chronickej toxicity/karcinogenity s neletálnym ukončením pokusu,

c) chirurgický zákrok v celkovej anestézii a s primeranou analgéziou spojený s pooperačnou bolesťou, utrpením alebo zhoršením celkového stavu. Napríklad: torakotómia, kraniotómia, laparotómia, orchidektómia, lymfadenektómia, tyreoidektómia, ortopedický chirurgický zákrok s účinnou stabilizáciou a procesom hojenia rany, transplantácia orgánov s účinným zvládnutím odmietnutia transplantátu, chirurgické zavádzanie katétrov alebo biomedicínskych prístrojov (napr. telemetrických transmiterov, minipúmp atď.),

d) modely s vyvolanými nádormi alebo so spontánne vzniknutými nádormi, pri ktorých sa očakáva, že spôsobia strednú bolesť alebo strach alebo že budú stredne prekážať normálnemu správaniu,

e) ožarovanie alebo chemoterapia so subletálnou dávkou alebo s dávkou, ktorá je inak letálna, ale s obnovením imunitného systému. Očakáva sa, že nepriaznivé účinky by mali byť slabé alebo stredné a krátkodobé (< 5 dní),

f) chov geneticky modifikovaných zvierat, u ktorých sa očakáva, že budú mať fenotyp so strednými následkami,

g) vytváranie geneticky modifikovaných zvierat prostredníctvom chirurgických postupov,

h) používanie metabolických klietok, pričom dochádza k strednému obmedzeniu pohybu počas dlhšieho obdobia (do 5 dní),

i) štúdie so zmenenou stravou, ktorá nespĺňa všetky výživové potreby zvierat a pri ktorej sa očakáva, že počas trvania štúdie spôsobí strednú klinickú abnormalitu,

j) nepodanie potravy dospelým potkanom počas 48 hodín,

k) vyvolávanie únikových a vyhýbavých reakcií, ak zviera nemôže uniknúť pred stimulom alebo sa mu vyhnúť, a očakáva sa, že mu to spôsobí stredný strach.

3. Kruté:

a) testovanie toxicity, pričom ukončenie pokusu je uhynutie, alebo sa očakáva určitá úmrtnosť a vyvolávajú sa veľmi vážne patofyziologické stavy. Napríklad testovanie akútnej toxicity jednej dávky (pozri zásady testovania, ktoré vypracovala OECD),

b) testovanie prístroja, keď jeho zlyhanie môže zvieraťu spôsobiť krutú bolesť, strach alebo smrť (napr. prístroje na podporu činnosti srdca),

c) testovanie účinnosti očkovacej látky charakteristické pretrvávajúcim zhoršením stavu zvieraťa, progresívnou chorobou vedúcou k uhynutiu spojenou s dlhotrvajúcou strednou bolesťou, strachom alebo utrpením,

d) ožarovanie alebo chemoterapia s letálnou dávkou bez obnovy imunitného systému, alebo ak dôjde k obnove imunitného systému a vzniku reakcie štepu proti hostiteľovi,

e) modely s vyvolanými nádormi alebo so spontánne vzniknutými nádormi, pri ktorých sa očakáva, že spôsobia progresívnu letálnu chorobu spojenú s dlhotrvajúcou strednou bolesťou, strachom alebo utrpením. Napríklad nádory spôsobujúce kachexiu, invazívne nádory kostí, nádory s metastatickým rozširovaním a nádory, ktoré môžu vytvárať vredy,

f) chirurgické alebo iné zákroky na zvieratách v celkovej anestézii, pri ktorých sa očakáva, že spôsobia krutú alebo pretrvávajúcu strednú pooperačnú bolesť, utrpenie alebo strach alebo

vážne a pretrvávajúce zhoršenie celkového stavu zvierat. Spôsobenie nestabilných zlomenín, torakotómia bez primeranej analgézie alebo zranenie spôsobujúce zlyhanie viacerých orgánov,

g) transplantácia orgánov, pri ktorej je pravdepodobné, že odmietnutie orgánu spôsobí kruté utrpenie alebo vážne zhoršenie celkového stavu zvierat (napr. xenotransplantácia),

h) chov zvierat s genetickými poruchami, u ktorých sa očakáva vážne a pretrvávajúce zhoršenie celkového stavu, napríklad modely s Huntingtonovou chorobou, svalovou dystrofiou či chronicky sa opakujúcim zápalom nervov,

i) používanie metabolických klietok, pri ktorom dochádza k výraznému obmedzeniu pohybu počas dlhšieho obdobia,

j) elektrický šok, ktorému sa nedá vyhnúť (napr. na vyvolanie naučenej bezmocnosti),

k) úplná izolácia sociálnych druhov (napr. psov a primátov) na dlhšie obdobia,

l) imobilizačný stres s cieľom vyvolať žalúdočné vredy alebo zlyhanie srdca u potkanov,

m) testy núteného plávania alebo záťažové testy, ktoré sa končia vyčerpaním zvieraťa.

Príloha č. 5
k nariadeniu vlády č. 377/2012 Z. z.

POŽIADAVKY NA ZARIADENIA A NA STAROSTLIVOSŤ O ZVIERATÁ A UMIESTNENIE ZVIERAT

Oddiel A: Všeobecný oddiel

1. Priestory zariadenia

1.1. Funkcie a všeobecná koncepcia

a) Všetky zariadenia sú konštruované tak, aby poskytovali prostredie, v ktorom sa zohľadňujú fyziologické a etologické potreby druhov, ktoré sú v nich držané. Zariadenia sú takisto navrhnuté a vedené tak, aby sa predišlo vstupu nepovolaných osôb a vstupu alebo úniku zvierat.

b) Zariadenia musia mať aktívny program údržby, aby sa zabránilo akýmkoľvek poruchám budov alebo vybavenia a aby ich bolo možné odstrániť.

1.2. Chovné priestory

a) Zariadenia musia mať harmonogram na pravidelné a účinné čistenie priestorov a musia udržiavať dostatočný hygienický štandard.

b) Steny a podlahy musia byť pokryté odolným materiálom, aby vydržali ťažké opotrebovanie spôsobované zvieratami a čistiacim procesom. Materiál nesmie škodiť zdraviu zvierat a musí byť taký, aby sa na ňom zvieratá nemohli poraniť. Vybavenie alebo inventár sa okrem toho musia chrániť tak, aby ich zvieratá nemohli poškodiť alebo aby sa zvieratá na nich nemohli poraniť.

c) Druhy, ktorých spolužitie nie je zlučiteľné, napríklad dravec a korisť, alebo zvieratá, ktoré si vyžadujú rozdielne prostredie, sa nesmú umiestniť v rovnakej miestnosti a v prípade dravca a koristi sa musia umiestniť v takej vzdialenosti, aby sa vzájomne nevideli, necítili ani nepočuli.

1.3. Priestory na bežné a špeciálne postupy

a) V zariadeniach musí byť v prípade potreby k dispozícii laboratórne vybavenie na vykonávanie jednoduchých diagnostických testov, pitiev a/alebo odberov vzoriek, ktoré sa majú podrobiť rozsiahlejšiemu laboratórnemu vyšetreniu na inom mieste. Priestory na bežné a špeciálne postupy musia byť k dispozícii pre situácie, v ktorých nie je vhodné, aby sa postupy alebo pozorovania vykonávali v chovných priestoroch.

b) K dispozícii musí byť vybavenie, ktoré umožňuje izolovať novozískané zvieratá, kým sa nezistí ich zdravotný stav a neposúdi a neminimalizuje potenciálne zdravotné riziko pre už zabývané zvieratá.

c) K dispozícii musia byť priestory pre osobitné umiestnenie chorých alebo zranených zvierat.

1.4. Pomocné priestory

a) Skladovacie priestory musia byť navrhnuté, používané a udržiavané tak, aby sa zabezpečila kvalita krmiva a podstielky. Tieto priestory musia byť podľa možnosti čo najviac zabezpečené proti škodcom a hmyzu. Ostatné materiály, ktoré môžu byť kontaminované alebo predstavovať nebezpečenstvo pre zvieratá alebo personál, sa musia skladovať oddelene.

b) Priestory na čistenie a umývanie musia byť dostatočne veľké, aby sa do nich mohli umiestniť zariadenia na dekontamináciu a čistenie použitého vybavenia. Čistiaci proces sa organizuje tak, aby sa oddeľoval obeh čistého a špinavého vybavenia, a tak sa zamedzilo kontaminácii práve očisteného vybavenia.

c) Zariadenia musia zabezpečiť hygienické skladovanie a bezpečnú likvidáciu tiel uhynutých zvierat a živočíšneho odpadu.

d) Ak je potrebné uskutočniť chirurgický zákrok v sterilných podmienkach, musí byť k dispozícii jedna alebo viacero vhodne vybavených miestností a priestory na pooperačné

zotavenie.

2. Prostredie a jeho regulácia

2.1. Vetranie a teplota

a) Izolácia, kúrenie a vetranie chovných priestorov zabezpečuje, aby sa cirkulácia vzduchu, množstvo prachu a koncentrácia plynov udržiavala v rozmedzí, ktoré nie je pre umiestnené zvieratá škodlivé.

b) Teplota a relatívna vlhkosť v chovných priestoroch sa prispôsobí umiestneným druhom a ich vekovým skupinám. Teplota sa denne meria a zaznamenáva.

c) Zvieratá sa nesmú držať vo vonkajších priestoroch v klimatických podmienkach, ktoré by v nich mohli vyvolať úzkosť.

2.2. Osvetlenie

a) Ak prirodzené svetlo neposkytuje vhodný cyklus svetla/tmy, na uspokojenie biologických potrieb zvierat a na vytvorenie vyhovujúceho pracovného prostredia sa zabezpečí regulované osvetlenie.

b) Osvetlenie musí byť vyhovujúce na vykonávanie chovných postupov a kontrol zvierat.

c) Zabezpečí sa pravidelný cyklus svetlo/tma a intenzita svetla vhodná pre dané druhy.

d) Pri chove albínov sa osvetlenie upraví tak, aby sa zohľadnila ich citlivosť na svetlo.

2.3. Hluk

a) Hladiny zvuku vrátane ultrazvuku nesmú mať nepriaznivý vplyv na dobré životné podmienky zvierat.

b) Zariadenia musia mať výstražné systémy, ktoré sú nastavené na frekvencie mimo pásma, na ktoré sú zvieratá citlivé, ale zároveň musia byť počuteľné ľudským uchom.

c) Chovné priestory musia byť v prípade potreby vybavené izoláciou proti hluku a materiálmi pohlcujúcimi hluk.

2.4. Výstražné systémy

a) Zariadenia, ktoré používajú elektrické alebo mechanické zariadenia na kontrolu a ochranu prostredia, musia mať záložný systém, aby sa neprerušilo zabezpečenie základných služieb a núdzového osvetlenia a aby nezlyhala prevádzka samotných výstražných systémov.

b) Vykurovacie a vetracie systémy musia byť vybavené monitorovacími a výstražnými zariadeniami.

c) Jasné pokyny na postup v prípade núdze musia byť umiestnené na viditeľnom mieste.

3. Starostlivosť o zvieratá

3.1. Zdravie

a) Zariadenia musia mať zavedenú stratégiu, ktorou sa udržiava taký zdravotný stav zvierat, ktorý zabezpečuje dobré životné podmienky zvierat a spĺňa vedecké požiadavky. Táto stratégia zahŕňa pravidelné monitorovanie zdravotného stavu, program mikrobiologického sledovania a plány na riešenie zdravotných problémov a vymedzujú sa v nej zdravotné parametre a postupy na umiestnenie nových zvierat.

b) Spôsobilá osoba vykonáva prehliadky zvierat aspoň raz denne. Týmito prehliadkami sa zabezpečí identifikácia všetkých chorých alebo zranených zvierat a prijatie vhodných opatrení.

3.2. Zvieratá odchytené z voľnej prírody

a) Na miestach odchytu musia byť k dispozícii prepravné kontajnery a dopravné prostriedky vhodné pre príslušné druhy pre prípad, že bude potrebné zvieratá premiestniť na účely vyšetrenia alebo ošetrenia.

b) Osobitná pozornosť sa musí venovať aklimatizácii, karanténe, umiestneniu a chovu zvierat odchytených z voľnej prírody a starostlivosti o ne, pričom sa na tento účel prijmú vhodné opatrenia a v prípade potreby aj opatrenia na ich pustenie na slobodu po ukončení postupov.

3.3. Umiestnenie a obohatenie prostredia

a) Umiestnenie
Zvieratá, okrem tých, ktoré sú od prírody samotármi, musia byť umiestnené v stálych sociálnych skupinách, ktoré pozostávajú z jedincov, ktorých spolužitie je zlučiteľné. Ak je možné samostatné umiestnenie, jeho trvanie sa obmedzí na minimálnu potrebnú dobu a udržiava sa zrakový, zvukový, čuchový a/alebo dotykový kontakt. Umiestnenie alebo navrátenie zvierat do vytvorených skupín sa dôkladne monitoruje, aby sa predišlo problémom s nezlučiteľnosťou spolužitia a s narušením sociálnych vzťahov.

b) Obohatenie prostredia
Všetkým zvieratám sa zabezpečí dostatočný priestor a rozmanité prostredie, aby sa mohli prirodzene správať. Poskytuje sa im určitý stupeň kontroly a výberu prostredia, aby sa obmedzilo správanie vyvolané stresom. Zariadenia musia používať vhodné postupy obohacovania prostredia, aby sa rozšíril rozsah činností, ktoré môžu zvieratá vykonávať, a zvýšil sa počet činností, ktorých prostredníctvom môžu zvieratá zvládať náročné situácie vrátane fyzickej aktivity, hľadania potravy, manipulačných a kognitívnych činností podľa vhodnosti pre jednotlivé druhy. Obohatenie prostredia v priestoroch pre zvieratá musí zodpovedať druhovým a individuálnym potrebám príslušných zvierat. Stratégie obohacovania prostredia v zariadeniach sa pravidelne skúmajú a aktualizujú.

c) Priestory pre zvieratá
Priestory pre zvieratá nesmú byť vyrobené z materiálov, ktoré sú škodlivé pre zdravie zvierat. Musia byť navrhnuté a skonštruované tak, aby sa zvieratá nemohli poraniť. Ak tieto priestory nie sú určené na jednorazové použitie, musia byť vyrobené z odolných materiálov, ktoré nebudú poškodené čistiacimi a dekontaminačnými technikami. Podlahy v priestoroch pre zvieratá musia byť vhodné pre daný druh a vek zvierat a navrhnuté tak, aby uľahčovali odstraňovanie výkalov.

3.4. Kŕmenie

a) Forma, obsah a podávanie krmiva musia zodpovedať výživovým a behaviorálnym potrebám zvierat.

b) Krmivo pre zvieratá musí byť chuťovo prijateľné a nekontaminované. Pri výbere surovín, výrobe, príprave a podávaní krmiva prijmú zariadenia opatrenia na minimalizovanie chemickej, fyzikálnej a mikrobiologickej kontaminácie.

c) Pri balení, preprave a skladovaní sa musí zabrániť kontaminácii, zhoršeniu kvality alebo zničeniu. Všetky násypky, kŕmne žľaby a iné nádoby používané na kŕmenie sa musia pravidelne čistiť a v prípade potreby sterilizovať.

d) Každé zviera musí mať prístup ku krmivu a dostatočný priestor na kŕmenie, aby sa obmedzilo súperenie.

3.5. Napájanie

a) Všetky zvieratá musia mať stály prístup k nekontaminovanej pitnej vode.

b) Ak sa používajú automatické napájacie systémy, pravidelne sa musia kontrolovať, udržiavať a preplachovať, aby sa zabránilo nehodám. Ak sa používajú klietky s pevnou podlahou, je potrebné dbať na minimalizovanie rizika zaplavenia vodou.

c) Je potrebné prijať opatrenia na prispôsobenie zásobovania akvárií a nádrží vodou potrebám a limitom tolerancie jednotlivých druhov rýb, obojživelníkov a plazov.

3.6. Priestory na odpočinok a spánok

a) Je potrebné vždy zabezpečiť materiály na podstielku alebo konštrukcie na spánok vhodné pre daný druh vrátane materiálov na stavanie hniezd alebo konštrukcií pre plemenné zvieratá.

b) Vnútri priestorov pre zvieratá sa podľa vhodnosti pre dané druhy všetkým zvieratám poskytne pevný a pohodlný priestor na odpočinok. Všetky priestory na spánok sa musia udržiavať v čistom a suchom stave.

3.7. Manipulácia

V zariadeniach sa musia zaviesť programy na privykanie a výcvik, ktoré sú vhodné pre dané zvieratá, postupy a dĺžku projektu.

Oddiel B: Oddiel týkajúci sa konkrétnych druhov

1. Myši, potkany, pieskomily, škrečky a morčatá

V tejto tabuľke a v nasledujúcich tabuľkách pre myši, potkany, pieskomily, škrečky a morčatá znamená „výška priestoru“ zvislú vzdialenosť medzi podlahou priestoru a stropom priestoru a táto výška sa uplatňuje na viac ako 50 % minimálnej plochy podlahy priestoru pred pridaním pomôcok na obohatenie prostredia.
Pri navrhovaní postupov sa zohľadňuje potenciálny rast zvierat, aby sa zabezpečil primeraný priestor, ako sa podrobne uvádza v tabuľkách 1.1 až 1.5, počas celého trvania štúdie.

Tabuľka 1.1

Myši

	Telesná hmotnosť [g]	**Minimálna veľkosť priestoru [cm²]**	**Plocha podlahy na jedno zviera [cm²]**	**Minimálna výška priestoru [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
V chove a počas postupov	do 20	330	60	12	1. január 2017
	nad 20 a do 25	330	70	12	
	nad 25 a do 30	330	80	12	
	nad 30	330	100	12	
Rozmnožovanie		330 Pre monogamný pár (nepríbuzensky/ príbuzensky krížený) alebo trojicu (príbuzensky kríženú). Pre každú ďalšiu samicu s vrhom mláďat sa pridá 180 cm²		12	
Chovné zvieratá (*) Veľkosť priestoru 950 cm²	menej ako 20	950	40	12	
Veľkosť priestoru 1 500 cm²	menej ako 20	1 500	30	12	

(*) Myši sa po odstavení môžu počas krátkeho obdobia po odstavení až do použitia v postupoch chovať pri týchto vyšších hustotách chovu za predpokladu, že zvieratá sú umiestnené vo väčších priestoroch s primerane obohateným prostredím a tieto podmienky umiestnenia nespôsobujú zhoršenie životných podmienok, ako napríklad zvýšenie miery agresívnosti, chorobnosti alebo úmrtnosti, stereotypy a iné poruchy správania, stratu hmotnosti alebo iné fyziologické alebo behaviorálne reakcie na stres.

Tabuľka 1.2

Potkany

	Telesná hmotnosť [g]	**Minimálna veľkosť priestoru [cm²]**	**Plocha podlahy na jedno zviera [cm²]**	**Minimálna výška priestoru [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
V chove a počas postupov (*)	do 200	800	200	18	1. január 2017
	nad 200 a do 300	800	250	18	
	nad 300 a do 400	800	350	18	
	nad 400 a do 600	800	450	18	
	nad 600	1 500	600	18	
Rozmnožovanie		800 Matka s vrhom mláďat. Pre každé ďalšie dospelé zviera umiestnené natrvalo do priestoru sa pridá 400 cm² priestoru		18	
Chovné zvieratá (**) Veľkosť priestoru 1 500 cm	do 50	1 500	100	18	
	nad 50 a do 100	1 500	125	18	
	nad 100 a do 150	1 500	150	18	
	nad 150 a do 200	1 500	175	18	
Chovné zvieratá (**) Veľkosť priestoru 2 500 cm²	do 100	2 500	100	18	
	nad 100 a do 150	2 500	125	18	
	nad 150 a do 200	2 500	150	18	

(*) Pri dlhodobých štúdiách sa v prípade, že veľkosť vyhradeného priestoru na jednotlivé zviera nedosahuje ku koncu takýchto štúdií uvedenú veľkosť, uprednostní udržiavanie stabilných sociálnych štruktúr.

(**) Potkany sa po odstavení môžu počas krátkeho obdobia po odstavení až do použitia v postupoch chovať pri týchto vyšších hustotách chovu za predpokladu, že zvieratá sú umiestnené vo väčších priestoroch s primerane obohateným prostredím a tieto podmienky umiestnenia nespôsobujú zhoršenie životných podmienok, ako napríklad zvýšenie miery agresívnosti, chorobnosti alebo úmrtnosti, stereotypy a iné poruchy správania, stratu hmotnosti alebo iné fyziologické alebo behaviorálne reakcie na stres.

Tabuľka 1.3

Pieskomily

	Telesná hmotnosť [g]	**Minimálna veľkosť priestoru [cm²]**	**Plocha podlahy na jedno zviera**	**Minimálna výška priestoru [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**

			[cm²]		
V chove a počas postupov	do 40	1 200	150	18	1. január 2017
	nad 40	1 200	250	18	
Rozmnožovanie		1 200 Monogamný pár alebo trojica s potomstvom		18	

Tabuľka 1.4

Škrečky

	Telesná hmotnosť [g]	**Minimálna veľkosť priestoru [cm²]**	**Plocha podlahy na jedno zviera [cm²]**	**Minimálna výška priestoru [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
V chove a počas postupov	do 60	800	150	14	1. január 2017
	nad 60 a do 100	800	200	14	
	nad 100	800	250	14	
Rozmnožovanie		800 Matka alebo monogamný pár s vrhom mláďat		14	
Chovné zvieratá (*)	menej ako 60	1 500	100	14	

(*) Škrečky sa po odstavení môžu počas krátkeho obdobia po odstavení až do použitia v postupoch chovať pri týchto vyšších hustotách chovu za predpokladu, že zvieratá sú umiestnené vo väčších priestoroch s primerane obohateným prostredím a tieto podmienky umiestnenia nespôsobujú zhoršenie životných podmienok, ako napríklad zvýšenie miery agresívnosti, chorobnosti alebo úmrtnosti, stereotypy a iné poruchy správania, stratu hmotnosti alebo iné fyziologické alebo behaviorálne reakcie na stres.

Tabuľka 1.5

Morčatá

	Telesná hmotnosť [g]	**Minimálna veľkosť priestoru [cm²]**	**Plocha podlahy na jedno zviera [cm²]**	**Minimálna výška priestoru [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
V chove a počas postupov	do 200	1 800	200	23	1. január 2017
	nad 200 a do 300	1 800	350	23	
	nad 300 a do 450	1 800	500	23	
	nad 450 a do 700	2 500	700	23	
	nad 700	2 500	900	23	
Rozmnožovanie		2 500			

		Pár s vrhom mláďat. Pre každú ďalšiu plemennú samicu sa pridá 1 000 cm²			

2. Králiky

Ak si v rámci poľnohospodárskeho výskumu cieľ projektu vyžaduje, aby sa zvieratá držali v podobných podmienkach, ako sú podmienky, v ktorých sa držia hospodárske zvieratá určené na komerčné účely, pri držaní týchto zvierat sa musia dodržiavať podmienky podľa osobitného predpisu.[15])
V priestore sa musí nachádzať vyvýšená plošina. Táto vyvýšená plošina musí umožniť zvieraťu ležať a sedieť a ľahko z nej zliezť a nesmie zaberať viac ako 40 % plochy podlahy. Ak sa z vedeckých alebo veterinárnych dôvodov nemôže vyvýšená plošina použiť, priestor musí byť o 33 % väčší pre jedného králika a o 60 % väčší pre dvoch králikov. Ak majú vyvýšenú plošinu k dispozícii králiky mladšie ako 10 týždňov, veľkosť tejto vyvýšenej plošiny musí byť aspoň 55 cm × 25 cm a musí byť umiestnená v takej výške od podlahy, aby ju zvieratá mohli využívať.

Tabuľka 2.1

Králiky staršie ako 10 týždňov

Tabuľka 2.1 sa používa pre klietky aj koterce. Pre tretieho, štvrtého, piateho a šiesteho králika sa pridá aspoň 3 000 cm² ďalšej plochy podlahy na jedného králika a pri počte králikov vyššom než šesť sa pridá aspoň 2 500 cm² pre každého ďalšieho králika.

Konečná telesná hmotnosť [kg]	**Minimálna plocha podlahy pre jedno alebo dve zvieratá, ktoré žijú v harmonickom spolužití [cm²]**	**Minimálna výška [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
menej ako 3	3 500	45	1. január 2017
od 3 do 5	4 200	45	
nad 5	5 400	20	

Tabuľka 2.2

Samica a vrh mláďat

Hmotnosť samice [kg]	**Minimálna veľkosť priestoru [cm]**	**Dodatočný priestor pre hniezdne boxy [cm²]**	**Minimálna výška [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
menej ako 3	3 500	1 000	45	1. január 2017
od 3 do 5	4 200	1 200	45	
nad 5	5 400	1 400	20	

Tabuľka 2.3

Králiky mladšie ako 10 týždňov

Tabuľka 2.3 sa používa pre klietky aj koterce.

Vek	Minimálna veľkosť priestoru [cm²]	Minimálna plocha podlahy na jedno zviera [cm²]	Minimálna výška [cm]	Dátum podľa § 33 ods. 2
od odstavenia do 7 týždňov	4 000	800	40	1. január 2017
od 7 do 10 týždňov	4 000	1 200	40	

Tabuľka 2.4

Králiky: optimálne rozmery vyvýšených plošín v priestoroch s rozmermi uvedenými v tabuľke 2.1

Vek [týždne]	Konečná telesná hmotnosť [kg]	Optimálna veľkosť [cm × cm]	Optimálna výška priestoru od podlahy [cm]	Dátum podľa § 33 ods. 2
nad 10	menej ako 3	55 × 25	25	1. január 2017
	od 3 do 5	55 × 30	25	
	nad 5	60 × 35	30	

3. Mačky

Mačky nesmú byť samostatne umiestnené naraz dlhšie ako 24 hodín. Mačky, ktoré sú opakovane agresívne voči ostatným mačkám, sa umiestnia samostatne iba vtedy, ak nemožno nájsť vhodného spoločníka. Sociálny stres jedincov umiestnených v pároch alebo skupinách sa sleduje aspoň raz za týždeň. Samice s mačiatkami mladšími ako štyri týždne alebo samice v posledných dvoch týždňoch gravidity sa môžu umiestniť samostatne.

Tabuľka 3

Mačky

Minimálny priestor na chov chovnej samice a vrhu mláďat je priestor pre jednu mačku, ktorý je potrebné postupne zväčšovať tak, aby sa vo veku štyroch mesiacov mláďatá premiestnili do priestorov, ktoré zodpovedajú priestorovým požiadavkám pre dospelé zvieratá.
Priestor na kŕmenie a priestor s nádobami na výkaly musia byť od seba vzdialené najmenej 0,5 m a nesmú sa zamieňať.

	Podlaha (*) [m²]	Plošiny [m²]	Výška [m]	Dátum podľa § 33 ods. 2
Minimum pre jedno dospelé zviera	1,5	0,5	2	1. január 2017
Dodatočný priestor pre každé ďalšie zviera	0,75	0,25	–	

(*) Poznámka: Plocha podlahy bez plošín.

4. Psy

Psom sa podľa možnosti poskytne vonkajší výbeh. Psy nesmú byť samostatne umiestnené naraz dlhšie ako 4 hodiny.

Vnútorný priestor musí predstavovať aspoň 50 % minimálneho priestoru vyhradeného pre psy, ako je podrobne uvedené v tabuľke 4.1.
Veľkosti priestoru ďalej uvedené sú založené na požiadavkách pre plemeno bígl, pričom veľké plemená, ako sú napríklad bernardíny alebo írske vlkodavy, musia mať k dispozícii podstatne väčšie priestory ako tie, ktoré sú uvedené v tabuľke 4.1. V prípade plemien iných ako laboratórny bígl sa veľkosť priestorov určí po konzultácii s veterinárnym lekárom.

Tabuľka 4.1

Psy

Priestory pre psy umiestnené v pároch alebo skupinách sa môžu obmedziť na polovicu celkovo pridelenej plochy (2 m^2 pre psa do 20 kg, 4 m^2 pre psa nad 20 kg) v čase, keď sa používajú v postupoch vymedzených v tejto smernici, ak je takéto oddelenie dôležité na vedecké účely. Doba, počas ktorej je pes takto obmedzený, nesmie naraz prekročiť štyri hodiny.

Dojčiaca sučka a vrh mláďat musia mať k dispozícii rovnaký priestor ako jedna sučka rovnakej hmotnosti. Koterec musí byť navrhnutý tak, aby sa sučka mohla vzdialiť od šteniatok do ďalšieho oddeleného priestoru alebo na vyvýšenú plošinu.

Hmotnosť [kg]	**Minimálna veľkosť priestoru [m^2]**	**Minimálna plocha podlahy pre jedno alebo dve zvieratá [m^2]**	**Minimálny dodatočný priestor pre každé ďalšie zviera [m^2]**	**Minimálna výška [m]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
do 20	4	4	2	2	1. januára 2017
nad 20	8	8	4	2	

Tabuľka 4.2

Psy – chov po odstavení mláďat

Hmotnosť psa [kg]	**Minimálna veľkosť priestoru [m^2]**	**Minimálna plocha podlahy na jedno zviera [m^2]**	**Minimálna výška [m]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
do 5	4	0,5	2	1. januára 2017
nad 5 a do 10	4	1	2	
nad 10 a do 15	4	1,5	2	
nad 15 a do 15	4	2	2	
nad 20	8	4	2	

5. Fretky

Tabuľka 5

Fretky

	Minimálna veľkosť priestoru [cm^2]	**Minimálna plocha podlahy na jedno zviera [cm^2]**	**Minimálna výška [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**

zvieratá do 600 g vrátane	4 500	1 500	50	1. januára 2017
zvieratá nad 600 g	4 500	3 000	50	
dospelé samce	6 000	6 000	50	
samica a vrh mláďat	5 400	5 400	50	

6. Primáty okrem človeka

Mladé primáty okrem človeka sa nesmú oddeliť od svojich matiek, až kým nedosiahnu vek 6 až 12 mesiacov v závislosti od druhu.
Prostredie musí primátom okrem človeka umožniť vykonávať celý rozsah svojich denných aktivít. Priestory musia primátom okrem človeka umožniť prejavovať čo možno najširší repertoár správania, poskytnúť im pocit bezpečia a dostatočne rozmanité prostredie, ktoré umožňuje zvieraťu bežať, chodiť, šplhať sa a skákať.

Tabuľka 6.1

Kosmáče a tamaríny

	Minimálna plocha podlahy priestorov pre 1(*) alebo 2 zvieratá a potomstvo do veku 5 mesiacov [m^2]	**Minimálny objem priestoru na každé ďalšie zviera staršie ako 5 mesiacov [m^3]**	**Minimálna výška priestoru [m](**)**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
Kosmáče	0,5	0,2	1,5	1. januára 2017
Tamaríny	1,5	0,2	1,5	

(*) Zvieratá sa smú držať samostatne iba za mimoriadnych okolností.

(**) Strop priestoru musí byť aspoň 1,8 m od podlahy.

Kosmáče a tamaríny sa od matky nesmú oddeliť skôr, ako dosiahnu vek 8 mesiacov.

Tabuľka 6.2

Kotúly vevericové

Minimálna plocha podlahy na 1 (*) alebo 2 zvieratá [m^2]	**Minimálny objem priestoru na každé ďalšie zviera staršie ako 6 mesiacov [m^3]**	**Minimálna výška priestoru [m]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
2,0	0,5	1,8	1. január 2017

(*) Zvieratá sa smú držať samostatne iba za mimoriadnych okolností.

Kotúly vevericové sa od matky nesmú oddeliť skôr, ako dosiahnu vek 6 mesiacov.

Tabuľka 6.3

Makaky a mačiaky(*)

	Minimálna veľkosť priestoru [m²]	**Minimálny objem priestoru [m³]**	**Minimálny objem priestoru na jedno zviera [m³]**	**Minimálna výška priestoru [m]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
Zvieratá mladšie ako 3 roky (**)	2,0	3,6	1,0	1,8	1. január 2017
Zvieratá od 3 rokov (***)	2,0	3,6	1,8	1,8	
Zvieratá chované na účely rozmnožovania (****)	–	–	3,5	2,0	

(*) Zvieratá sa smú držať samostatne iba za mimoriadnych okolností.

(**) Do priestorov s minimálnymi rozmermi sa môžu umiestniť najviac tri zvieratá.

(***) Do priestorov s minimálnymi rozmermi sa môžu umiestniť najviac dve zvieratá.

(****) V chovných kolóniách sa pre mladé zvieratá vo veku do 2 rokov umiestnené spolu s matkou nevyžaduje žiadny ďalší priestor/objem.

Makaky a mačiaky sa od matky nesmú oddeliť skôr, ako dosiahnu vek 8 mesiacov.

Tabuľka 6.4

Paviány (*)

	Minimálna veľkosť priestoru [m²]	**Minimálny objem priestoru [m³]**	**Minimálny objem priestoru na jedno zviera [m³]**	**Minimálna výška priestoru [m]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
Zvieratá mladšie ako 4 roky (**)	4,0	7,2	3,0	1,8	1. január 2017
Zvieratá od 4 rokov (**)	7,0	12,6	6,0	1,8	
Zvieratá chované na účely rozmnožovania (***)	–	–	12,0	2,0	

(*) Zvieratá sa smú držať samostatne iba za mimoriadnych okolností.

(**) Do priestorov s minimálnymi rozmermi sa môžu umiestniť najviac 2 zvieratá.

(***) V chovných kolóniách sa pre mladé zvieratá vo veku do 2 rokov umiestnené spolu s matkou nevyžaduje žiadny ďalší priestor/objem.

Paviány sa od matky nesmú oddeliť skôr, ako dosiahnu vek 8 mesiacov.

7. Hospodárske zvieratá

Ak si v rámci poľnohospodárskeho výskumu cieľ projektu vyžaduje, aby sa zvieratá držali v podobných podmienkach, ako sú podmienky, v ktorých sa držia hospodárske zvieratá určené na komerčné účely, pri držaní týchto zvierat sa musia dodržiavať podmienky podľa osobitných predpisov.[16])

Tabuľka 7.1

Hovädzí dobytok

Telesná hmotnosť [kg]	**Minimálna veľkosť priestoru [m²]**	**Minimálna plocha podlahy na jedno zviera [m²/zviera]**	**Priestor pri žľabe pri adlibitnom kŕmení bezrohého dobytka [m/zviera]**	**Priestor pri žľabe pri reštrikčnom kŕmení bezrohého dobytka [m/zviera]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
do 100	2,50	2,30	0,10	0,30	1. januára 2017
nad 200 a do 400	6,00	4,80	0,18	0,60	
nad 400 a do 600	9,00	7,50	0,21	0,70	
nad 600 a do 800	11,00	8,75	0,24	0,80	
nad 800	16,00	10,00	0,30	1,00	

Tabuľka 7.2

Ovce a kozy

Telesná hmotnosť [kg]	**Minimálna veľkosť priestoru [m²]**	**Minimálna plocha podlahy na jedno zviera [m²/zviera]**	**Minimálna výška zábrany [m]**	**Priestor pri žľabe pri adlibitnom kŕmení [m/zviera]**	**Priestor pri žľabe pri reštrikčnom kŕmení [m/zviera]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
menej ako 20	1,0	0,7	1,0	0,10	0,25	1. januára 2017
nad 20 a do 35	1,5	1,0	1,2	0,10	0,30	
nad 35 a do 60	2,0	1,5	1,2	0,12	0,40	
nad 60	3,0	1,8	1,5	0,12	0,50	

Tabuľka 7.3

Ošípané a miniprasiatka

Živá hmotnosť [kg]	**Minimálna veľkosť priestoru [m²]**	**Minimálna plocha podlahy na jedno zviera [m²/zviera]**	**Minimálny priestor na ležanie pre jedno zviera (v termoneutrálnych podmienkach) [m²/zviera]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
do 5	2,0	0,20	0,10	1. januára 2017
nad 5 a do 10	2,0	0,25	0,11	
nad 10 a do 20	2,0	0,35	0,18	
nad 20 a do	2,0	0,50	0,24	

30				
nad 30 a do 50	2,0	0,70	0,33	
nad 50 a do 70	3,0	0,80	0,41	
nad 70 a do 100	3,0	1,00	0,53	
nad 100 a do 150	4,0	1,35	0,70	
nad 150	5,0	2,50	0,95	
dospelé (tradičné) kance	7,5		1,30	

Ak je to opodstatnené z veterinárnych alebo pokusných dôvodov, môžu sa ošípané na kratšiu dobu držať v menších priestoroch vytvorených napríklad predelením hlavného priestoru pomocou prepážok, napríklad ak sa vyžaduje individuálne kŕmenie.

Tabuľka 7.4

Koňovité

Najkratšia strana musí byť aspoň 1,5-násobne väčšia ako výška zvieraťa v kohútiku. Výška vnútorných priestorov musí umožniť zvieratám, aby sa úplne vzpriamili.

Výška v kohútiku [m]	**Minimálna plocha podlahy na jedno zviera [m²/zviera]**			**Minimálna výška priestoru [m]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
	pre každé zviera držané samostatne alebo v skupinách do troch zvierat	**pre každé zviera držané v skupinách po 4 alebo viacerých zvieratách**	**pôrodný box/kobyla so žriebäťom**		
od 1,00 do 1,40	9,0	6,0	16	3,00	1. januára 2017
nad 1,40 a do 1,60	12,0	9,0	20	3,00	
nad 1,60	16,0	[2 × výška v kohútiku][17](*)	20	3,00	

(*) Na zabezpečenie primeraného priestoru sa pri stanovení veľkosti priestoru pre každé jednotlivé zviera vychádza z jeho výšky v kohútiku.

8. Vtáky

Ak si v rámci poľnohospodárskeho výskumu cieľ projektu vyžaduje, aby sa zvieratá držali v podobných podmienkach, ako sú podmienky, v ktorých sa držia hospodárske zvieratá určené na komerčné účely, pri držaní týchto zvierat sa musia dodržiavať podmienky podľa osobitného predpisu.[18])

Tabuľka 8.1

Kura domáca

Ak sa tieto minimálne veľkosti priestorov nemôžu zabezpečiť z vedeckých dôvodov,

výskumný pracovník po konzultácii s veterinárnym lekárom odôvodní trvanie obmedzenia pohybu. Za takýchto okolností môžu byť vtáky umiestnené v menších priestoroch s vhodným obohatením prostredia a s minimálnou plochou podlahy 0,75 m².

Telesná hmotnosť [g]	**Minimálna veľkosť priestoru [m²]**	**Minimálna plocha na jedného vtáka [m²]**	**Minimálna** výška **[cm]**	**Minimálna dĺžka kŕmneho žľabu na jedného vtáka [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
do 200	1,00	0,025	30	3	1. januára 2017
nad 200 a do 300	1,00	0,03	30	3	
nad 300 a do 600	1,00	0,05	40	7	
nad 600 a do 1 200	2,00	0,09	50	15	
nad 1 200 a do 1 800	2,00	0,11	75	15	
nad 1 800 a do 2 400	2,00	0,13	75	15	
nad 2 400	2,00	0,21	75	15	

Tabuľka 8.2

Morka domáca

Všetky strany priestoru musia mať dĺžku aspoň 1,5 m. Ak sa tieto minimálne veľkosti priestorov nemôžu zabezpečiť z vedeckých dôvodov, výskumný pracovník po konzultácii s veterinárnym lekárom odôvodní trvanie obmedzenia pohybu. Za takýchto okolností môžu byť vtáky umiestnené v menších priestoroch s vhodným obohatením prostredia a s minimálnou plochou podlahy 0,75 m² a minimálnou výškou 50 cm pre vtáky s hmotnosťou nižšou ako 0,6 kg, 75 cm pre vtáky s hmotnosťou nižšou ako 4 kg a 100 cm pre vtáky s hmotnosťou vyššou ako 4 kg. Tieto priestory sa môžu používať na umiestnenie malých skupín vtákov v súlade s veľkosťami priestoru uvedenými v tabuľke 8.2.

Telesná hmotnosť [kg]	**Minimálna veľkosť priestoru [m²]**	**Minimálna plocha na jedného vtáka [m²]**	**Minimálna výška [cm]**	**Minimálna dĺžka kŕmneho žľabu na jedného vtáka [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
do 0,3	2,00	0,13	50	3	1. januára 2017
nad 0,3 a do 0,6	2,00	0,17	50	7	
nad 0,6 a do 1	2,00	0,30	100	15	
nad 1 a do 4	2,00	0,35	100	15	
nad 4 a do 8	2,00	0,40	100	15	
nad 8 a do 12	2,00	0,50	150	20	
nad 12 a do 16	2,00	0,55	150	20	
nad 16 a do 20	2,00	0,60	150	20	

nad 20	3,00	1,00	150	20	

Tabuľka 8.3

Prepelice

Telesná hmotnosť [g]	**Minimálna veľkosť priestoru [m²]**	**Plocha na jedného vtáka pri umiestnení v pároch [m²]**	**Plocha na každého ďalšieho vtáka pri skupinovom umiestnení [m²]**	**Minimálna výška [cm]**	**Minimálna dĺžka kŕmneho žľabu na jedného vtáka [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
do 150	1,00	0,5	0,10	20	4	1. januára 2017
nad 150	1,00	0,6	0,15	30	4	

Tabuľka 8.4

Kačky a husi

Ak sa tieto minimálne veľkosti priestorov nemôžu zabezpečiť z vedeckých dôvodov, výskumný pracovník po konzultácii s veterinárnym lekárom odôvodní trvanie obmedzenia pohybu. Za takýchto okolností môžu byť vtáky umiestnené v menších priestoroch s vhodným obohatením prostredia a s minimálnou plochou podlahy 0,75 m². Tieto priestory sa môžu používať na umiestnenie malých skupín vtákov v súlade s veľkosťami priestoru uvedenými v tabuľke 8.4.

Telesná hmotnosť [g]	**Minimálna veľkosť priestoru [m²]**	**Plocha na jedného vtáka [m²] (*)**	**Minimálna výška [cm]**	**Minimálna dĺžka kŕmneho žľabu na jedného vtáka [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
Kačky					1. januára 2017
do 300	2,00	0,10	50	10	
nad 300 a do 1 200 (**)	2,00	0,20	200	10	
nad 1 200 a do 3 500	2,00	0,25	200	15	
nad 3 500	2,00	0,50	200	15	
Husi					
do 500	2,00	0,20	200	10	
nad 500 a do 2 000	2,00	0,33	200	15	
nad 2 000	2,00	0,50	200	15	

(*) Zahŕňa vodnú nádrž s minimálnou plochou 0,5 m² na každé 2 m² priestoru s minimálnou hĺbkou 30 cm. Vodná nádrž môže predstavovať až 50 % minimálnej veľkosti priestoru.

(**) Vtáky pred operením sa môžu držať v priestoroch s minimálnou výškou 75 cm.

Tabuľka 8.5

Kačky a husi: minimálne veľkosti nádrží (*)

	Plocha [m²]	Hĺbka [cm]
Kačky	0,5	30
Husi	0,5	od 10 do 30

(*) Veľkosti nádrží sú na 2 m² priestoru. Vodná nádrž môže predstavovať až 50 % minimálnej veľkosti priestoru.

Tabuľka 8.6

Holuby

Priestory musia byť dlhé a úzke (napríklad 2 m × 1 m), a nie štvorcové, aby umožňovali vtákom krátke lety.

Veľkosť skupiny	**Minimálna veľkosť priestoru [m²]**	**Minimálna výška [cm]**	**Minimálna dĺžka kŕmneho žľabu na jedného vtáka [cm]**	**Minimálna dĺžka bidla na jedného vtáka [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
do 6	2	200	5	30	1. januára 2017
od 7 do 12	3	200	5	30	
pre každého ďalšieho vtáka nad počet 12	0,15		5	30	

Tabuľka 8.7

Zebrička austrálska

Priestory musia byť dlhé a úzke (napríklad 2 m × 1 m), aby umožňovali vtákom krátke lety. V prípade štúdií o rozmnožovaní môžu byť páry umiestnené v menších priestoroch s vhodným obohatením prostredia a s minimálnou plochou podlahy 0,5 m² a minimálnou výškou 40 cm. Výskumný pracovník po konzultácii s veterinárnym lekárom odôvodní trvanie obmedzenia pohybu.

Veľkosť skupiny	**Minimálna veľkosť priestoru [m²]**	**Minimálna výška [cm]**	**Minimálny počet kŕmnych zariadení**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
do 6	1,0	100	2	1. januára 2017
od 7 a do 12	1,5	100	2	
od 13 a do 20	2,0	200	3	
pre každého ďalšieho vtáka nad počet 20	0,05		1 na každých 6 vtákov	

9. Obojživelníky

Tabuľka 9.1

Vodné mloky

Telesná dĺžka (*) [cm]	**Minimálna plocha vodnej hladiny [cm²]**	**Minimálna plocha vodnej hladiny pre každé ďalšie zviera pri skupinovom chove [cm²]**	**Minimálna hĺbka vody [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
do 10	262,5	50	13	1. januára 2017
nad 10 a do 15	525	110	13	
nad 15 a do 20	875	200	15	
nad 20 a do 30	1 837,5	440	15	
nad 30	3 150	800	20	

(*) Meraná od ústneho otvoru po kloaku.

Tabuľka 9.2

Vodné žaby (*)

Telesná dĺžka (**) [cm]	**Minimálna plocha vodnej hladiny [cm²]**	**Minimálna plocha vodnej hladiny pre každé ďalšie zviera pri skupinovom chove [cm²]**	**Minimálna hĺbka vody [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
menej ako 6	160	40	6	1. januára 2017
od 6 do 9	300	75	8	
nad 9 a do 12	600	150	10	
nad 12	920	230	12,5	

(*) Z dôvodu efektívnosti sa tieto podmienky vzťahujú na chovné nádrže (t. j. používané pri chove zvierat), a nie na nádrže na prirodzené párenie a superovuláciu, keďže tieto postupy si vyžadujú menšie samostatné nádrže. Priestorové požiadavky sú stanovené pre dospelé jedince v uvedených veľkostných kategóriách; mladé jedince a žubrienky sa vylúčia alebo sa im rozmery priestorov pomerne prispôsobia.

(**) Meraná od ústneho otvoru po kloaku.

Tabuľka 9.3

Polovodné žaby

Telesná dĺžka (*) [cm]	**Minimálna veľkosť priestoru (**) [cm²]**	**Minimálna plocha pre každé ďalšie zviera pri skupinovom chove [cm²]**	**Minimálna výška priestoru (***) [cm]**	**Minimálna hĺbka vody [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
do 5,0	1 500	200	20	10	1. januára 2017
nad 5,0 a do 7,5	3 500	500	30	10	
nad 7,5	4 000	700	30	15	

(*) Meraná od ústneho otvoru po kloaku.

(**) Aby sa zvieratá mohli potápať, stačí, ak jednu tretinu tvorí suchozemská časť a dve tretiny vodná časť.

(***) Meraná od povrchu suchozemskej časti až po vnútornú časť stropu terária; okrem toho sa výška priestorov prispôsobí ich vnútornému usporiadaniu.

Tabuľka 9.4

Prevažne suchozemské žaby

Telesná dĺžka (*) [cm]	**Minimálna veľkosť priestoru (**) [cm²]**	**Minimálna plocha pre každé ďalšie zviera pri skupinovom chove [cm²]**	**Minimálna výška priestoru (***) [cm]**	**Minimálna hĺbka vody [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
do 5,0	1 500	200	20	10	1. januára 2017
nad 5,0 a do 7,5	3 500	500	30	10	
nad 7,5	4 000	700	30	15	

(*) Meraná od ústneho otvoru po kloaku.

(**) Aby sa zvieratá mohli potápať, stačí, ak jednu tretinu tvorí vodná časť a dve tretiny suchozemská časť.

(***) Meraná od povrchu suchozemskej časti až po vnútornú časť stropu terária; okrem toho sa výška priestorov prispôsobí ich vnútornému usporiadaniu.

Tabuľka 9.5

Stromové žaby

Telesná dĺžka (*) [cm]	**Minimálna veľkosť priestoru (**) [cm²]**	**Minimálna plocha pre každé ďalšie zviera pri skupinovom chove [cm²]**	**Minimálna výška priestoru (***) [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
do 3,0	900	100	30	1. januára 2017
nad 3,0	1 500	200	30	

(*) Meraná od ústneho otvoru po kloaku.

(**) Aby sa zvieratá mohli potápať, stačí, ak jednu tretinu tvorí vodná časť a dve tretiny suchozemská časť.

(***) Meraná od povrchu suchozemskej časti až po vnútornú časť stropu terária; okrem toho sa výška priestoru prispôsobí ich vnútornému usporiadaniu.

10. Plazy

Tabuľka 10.1

Vodné korytnačky

Telesná dĺžka (*) [cm]	**Minimálna plocha vodnej hladiny [cm²]**	**Minimálna plocha vodnej hladiny pre každé ďalšie zviera pri skupinovom chove [cm²]**	**Minimálna hĺbka vody [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
do 5	600	100	10	

nad 5 a do 10	1 600	300	15	1. januára 2017
nad 10 a do 15	3 500	600	20	
nad 15 a do 20	6 000	1 200	30	
nad 20 a do 30	10 000	2 000	35	
nad 30	20 000	5 000	40	

(*) Meraná po priamke od predného okraja panciera po zadný okraj.

Tabuľka 10.2

Suchozemské hady

Telesná dĺžka(*) [cm]	**Minimálna plocha podlahy [cm²]**	**Minimálna plocha pre každé ďalšie zviera pri skupinovom chove [cm²]**	**Minimálna výška priestorov (**) [cm]**	**Dátum podľa § 33 ods. 2**
do 30	300	150	10	1. januára 2017
nad 30 a do 40	400	200	12	
nad 40 a do 50	600	300	15	
nad 50 a do 75	1 200	600	20	
nad 75	2 500	1 200	28	

(*) Meraná od ústneho otvoru po chvost.

(**) Meraná od povrchu suchozemskej časti až po vnútornú časť stropu terária; okrem toho sa výška priestoru prispôsobí ich vnútornému usporiadaniu.

11. Ryby

11.1. Prívod vody a kvalita vody

Neustále sa musí zabezpečovať dostatočný prívod vody prijateľnej kvality. Prietok vody v recirkulačných alebo filtračných systémoch v nádržiach musí byť dostatočný na to, aby zabezpečil udržanie parametrov kvality vody na prijateľnej úrovni. Prívod vody sa filtruje alebo upravuje tak, aby sa v prípade potreby odstránili látky, ktoré sú pre ryby škodlivé. Parametre kvality vody musia byť vždy v prijateľnom rozsahu, ktorý umožňuje udržiavať normálnu aktivitu a fyziológiu daného druhu a vývinového štádia. Prietok vody musí byť dostatočný na to, aby ryby mohli riadne plávať a normálne sa správať.

Rybám sa poskytne primeraný čas na aklimatizáciu a prispôsobenie sa zmenám kvality vody.

11.2. Kyslík, dusíkaté zlúčeniny, pH a slanosť

Koncentrácia kyslíka musí byť vhodná pre daný druh a prostredie, v ktorom sú ryby držané. V prípade potreby sa zabezpečí doplnkové prevzdušňovanie vody v nádrži. Koncentrácie dusíkatých zlúčením sa musia udržiavať na nízkej úrovni.

Hodnota pH sa musí prispôsobiť danému druhu a zabezpečí sa, aby bola čo najstabilnejšia. Slanosť sa prispôsobí podľa požiadaviek daného druhu rýb a životnému

štádiu rýb. Zmeny slanosti sa uskutočňujú postupne.

11.3. Teplota, osvetlenie, hluk

Teplota sa musí udržiavať v optimálnom rozsahu pre daný druh rýb a musí sa zabezpečiť, aby bola čo najstabilnejšia. Zmeny teploty sa uskutočňujú postupne. Rybám sa zabezpečí vhodná fotoperióda. Hladina hluku sa udržiava na minime a vybavenie spôsobujúce hluk alebo vibrácie, ako napríklad generátory elektrickej energie alebo filtračné systémy, ak je to možné, sa oddelí od nádrží na chov rýb.

11.4. Hustota chovu a komplexnosť prostredia

Hustota chovu rýb sa určuje na základe celkových potrieb rýb z hľadiska podmienok životného prostredia, zdravia a dobrých životných podmienok. Ryby musia mať k dispozícii dostatočný objem vody na normálne plávanie vzhľadom na ich veľkosť, vek, zdravie a spôsob kŕmenia. Prostredie rýb sa primerane obohatí, napríklad miestami na úkryt alebo vhodným substrátom na dno, okrem prípadov, keď ich správanie naznačuje, že to nie je potrebné.

11.5. Kŕmenie a manipulácia

Ryby sa kŕmia potravou vhodnou pre ryby v primeranej miere a v primeraných intervaloch. Osobitná pozornosť sa musí venovať kŕmeniu larválnych štádií rýb pri prechode z čerstvej na umelú potravu. Manipulácia s rybami sa obmedzuje na minimum.

Príloha č. 6
k nariadeniu vlády č. 377/2012 Z. z.

OBSAHOVÉ NÁLEŽITOSTI ŽIADOSTI O SCHVÁLENIE PROJEKTU

1. Relevantnosť a odôvodnenie
   a) používania zvierat vrátane ich pôvodu, odhadovaného počtu, druhov a štádií života,
   b) postupov.
2. Používanie metód na účely nahradenia, obmedzenia a zjemnenia používania zvierat v postupoch.
3. Plánované použitie anestézie, analgézie a iných metód na zmiernenie bolesti.
4. V prípade potreby obmedzenie, zabránenie a zmiernenie akejkoľvek formy utrpenia zvieraťa od narodenia po smrť.
5. Používanie humánneho ukončenia postupu.
6. Stratégia pokusov alebo pozorovaní a štatistické riešenia na minimalizovanie počtu zvierat, bolesti, utrpenia, strachu a prípadne vplyvu na životné prostredie.
7. Opätovné použitie zvierat a jeho kumulatívne účinky na zvieratá.
8. Navrhovaná klasifikácia krutosti postupov.
9. V prípade potreby zabránenie neodôvodnenej duplicite postupov.
10. Podmienky týkajúce sa umiestnenia, chovu a starostlivosti o zvieratá.
11. Spôsoby usmrcovania.
12. Spôsobilosť osôb, ktoré sa zúčastňujú na projekte.

Príloha č. 7
k nariadeniu vlády č. 377/2012 Z. z.

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/63/EÚ z 22. septembra 2010 o ochrane zvierat používaných na vedecké účely (Ú. v. EÚ L 276, 20. 10. 2010).

1) § 6 ods. 2 písm. i) druhý a tretí bod zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

2) Príloha A nariadenia Rady (ES) č. 338/1997 z 9. decembra 1996 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 3) v platnom znení.

3) Čl. 7 ods. 1 nariadenia (ES) č. 338/1997 v platnom znení.

4) Čl. 8 ods. 3 písm. e) nariadenia (ES) č. 338/1997 v platnom znení.

5) § 6 ods. 2 písm. i) druhý bod zákona č. 39/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

6) § 39 ods. 11 zákona č. 39/2007 Z. z.

7) § 42 zákona č. 39/2007 Z. z.

8) Zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

9) § 102 zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

10) § 19 ods. 9 zákona č. 39/2007 Z. z.

11) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 658/2005 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kozmetické výrobky v znení neskorších predpisov.

12) § 6 ods. 2 písm. l) a ag) zákona č. 39/2007 Z. z.

13) § 5 písm. aa) zákona č. 39/2007 Z. z. v znení zákona č. 242/2012 Z. z.

14) Príloha I nariadenia Rady (ES) č. 1099/2009 z 24. septembra 2009 o ochrane zvierat počas usmrcovania (Ú. v. EÚ L 303, 18. 11. 2009).

15) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 322/2003 Z. z. o ochrane zvierat chovaných na farmárske účely v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 368/2007 Z. z.

16) Napríklad nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 730/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany teliat v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 270/2003 Z. z., nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 735/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany ošípaných v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 325/2003 Z. z.

17) Napríklad nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 735/2002 Z. z. v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 325/2003 Z. z.

18) Napríklad nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 736/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne požiadavky na ochranu nosníc v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 326/2002 Z. z., nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 322/2003 Z. z. v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 368/2007 Z. z., nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 275/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne pravidlá ochrany kurčiat chovaných na produkciu mäsa.
Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 275/2010 Z. z. z, ktorým sa ustanovujú minimálne pravidlá ochrany kurčiat chovaných na produkciu mäsa.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, 813 11 Bratislava,
tel.: +421 2 888 91 864, +421 2 888 91 865, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.